

УРСУЛА ЛЕ ГУИН ДЕНЯТ НА ПРОШКАТА

Част 2 от „Яйоуе и Уерел“

Превод от английски: Мария Кръстева, 1997

chitanka.info

Соли бе дете на космоса, номад в постоянно движение. Живееше ту на един звезден кораб, ту на друг, ту в един свят, ту в друг. Беше пропътувала пет светлинни века едва до десетгодишната си възраст. На двайсет и пет години вече бе преживяла сериозна революция на Алтера; успя да усвои айджи на Земята и предаване на мисли от разстояние чрез някакъв стар отшелник от Роканън. Неусетно премина обучението в школите на Хейн и дори оцеля след сложната задача, с която я натовариха като наблюдател в разкъсвания от убийства, агонизираща Кеяк. Междувременно прескочи още половин хилядолетие, летейки със скорост, близка до устрема на светлината. Накратко — млада, но опитна специалистка.

Сега ѝ досаждаха хората от посолството във Вое Дайо, които все повтаряха да внимава за това, да не забравя онова. Вече сама бе започнала да изпълнява подвижни мисии. Уерел си имаше своите особености — та кой ли свят ги нямаше? Тя добре си бе научила урока, знаеше кога да направи реверанс и кога да не се издънва и обратно. За нея беше облекчение най-сетне да се уедини в този величествен малък град на тоя величествен малък континент — първи и единствен Пратеник на Екумените в божественото кралство Гатай.

Дълго време ѝ се бе налагало да се държи на висотата на своя ранг. Дребното, ярко слънце хвърляше коси лъчи върху шумните улици, планините се издигаха невероятно високо над всички сгради, а на гъстосиньото небе по цял ден горяха едри, близки звезди. Нощите бяха ослепителни под сиянието на шест-седем луни. Жителите тук бяха снажни и тъмнокожи, с черни очи, издължени глави, дълги, тесни ръце и стъпала — великолепни хора като собствения ѝ народ! Обичаше ги. Даже и когато не я оставяха никога насаме.

За последен път бе напълно сама през няколкото часа в самолета, изпратен от Гатай, за да я прекара отвъд океана от Вое Дайо. На летището я посрещна голяма делегация духовници и официални лица от името на краля и парламента, облечени с пищни одежди в алено, кафяво, тюркоазно. Сетне беше тържествено заведена в двореца, където последваха много реверанси и никакви гафове, разбира се. Представиха я на Негово величество съсухрения стар монарх, както и на онези височайши тъпанари и господата Тиквени глави. Имаше речи, банкет... всичко по реда си, без проблеми, нищо, което да смути блясъка на мига. Но от момента, в който слезе на аеродрума, и след

това до Соли (в дискретна близост отзад или встрани) вечно вървяха двама мъже — нейният гид и нейният телохранител.

Гидът, чието име бе Сан Убатат, ѝ бе предоставен от гатайците. Момъкът естествено даваше сведения за нея на правителството, обаче се оказа особено приятен шпионин. Той се стараеше да я улесни във всяко начинание, винаги успяваше да ѝ намекне как да постъпи и кое би изглеждало грешка. Изяви се като отличен лингвист, готов да превежда неуморно, когато трябва. Що се отнася до Сан, добре. Ала с телопазителя нещата стояха другояче.

Него пък го прикрепиха домакините на Екумен — тоест управляващата сила на Уерел, голямата нация Вое Дайо. Тя веднага отправи протест до посолството им, обяснявайки, че не се нуждае от опека. Никой тук не я заплашваше с нищо; дори и да беше така, сама би могла да се погрижи за себе си. Дипломатите просто въздъхнаха. „Съжаляваме — казаха ѝ те. — Вое Дайо има военно присъствие в кралство Гатай, което е наш сателит и икономически зависима държава. От взаимен интерес е да охраняваме легитимното правителство срещу местните терористични сили, тъй че вашата сигурност също влиза в зоната на вниманието ни.“ Това не можеше да се отрече.

Соли чудесно знаеше, че няма полза да спори повече, но изобщо не успя да свикне с офицера. Титлата му райга тя превеждаше с архаичната дума „майор“ от една сатира, която прочете на Земята. Този майор бе наперено нищожество, целият окичен с ордени и пъстри отличия. Той крачеше важно, раздаваше заповеди и направо щеше да се пръсне от надуване. Поне наистина да вземе да се пръсне! Не че се перчеше или командваше в буквалния смисъл. Бе смразяващо вежлив, мълчеше като пън, скован и хладен като труп. Соли скоро се отказа от всякакви опити да разговаря с него. Каквото и да му подхвърлеше, военният отвърщаше с неизменното си „Да, госпожице“ и „Не, госпожице“, с автоматичните тъпи реакции на служител, който не желае да те чуе — длъжностно лице, лишено от всичко човешко. И този тип бе постоянно до нея, където и да отиде на публично място, ден и нощ, на улицата, в магазина, при официални или делови срещи, на разходка, в двора, дори когато се качваха на планината с планери. Навсякъде все с Пратеничката, само дето не и в леглото.

Та даже там не беше съвсем уединена. Гидът и телопазителят се връщаха нощем у дома, но в антрето на спалнята ѝ оставаше нейната лична прислужница — асет, дар от Негово величество.

Спомни си колко невероятно ѝ прозвуча това название, щом го срещна за първи път в някакъв текст по история. „На Уерел представителите на господстващата каста се наричат *собственици*, а хората от подчинената класа — *асети*. Само собствениците се смятат за пълноправни жители на планетата, докато другите са просто роби.“

И ето че тя се оказа притежателка тъкмо на такава жена. Нима можеш да отклониш подарък от краля? Името на нейната робиня бе Реуе. Тази Реуе сигурно също я шпионираше, обаче ѝ беше трудно да си го представи. Тя бе красива, достолепна, едва няколко години по-възрастна и горе-долу със сходен цвят на кожата, само че Соли изглеждаше розовеещо-кафява, а слугинята — синкаво-кафява. Дланите ѝ бяха небесносини. Имаше изтънчени обноски и притежаваше такт, проницателност и безпогрешно чувство кога е желана и кога не. Пришълката, разбира се, се отнасяше с нея като с равна. Дори отначало заяви, че никое човешко същество няма правото да господства, още по-малко пък да владее над друг индивид. После добави, че не иска да дава никакви заповеди и вярва, че ще се сприятелят. За беда уерелианката прие това, сякаш е поредната заповед. Усмихна се и промълви „да“. Беше безкрайно покорна. Каквото и да кажеше или направеше Соли, се посрещаше с явно одобрение и все потъваше някъде, оставяйки прислужницата съвършено неизменна — едно вежливо създание, винаги на твоите услуги, с ненатрапчиво присъствие, но напълно недосегаемо. Тя се засмиваше, кимаше и продължаваше да бъде недостъпна.

След като отмина празничната олелия на първите дни в Гатай, Соли започна да мисли, че наистина се нуждае от Реуе. Нуждаеше се от нея като жена, с която да си поговори. Не намираше начин да общува с дамите от съсловието на собствениците. Те живееха скрити в тайнствените беца — женските покои, както ги наричаха. А всички останали робини бяха притежание на други, тъй че тя нямаше право да приказва с тях. Срещаше се само с мъже. И евнуси.

Ето още нещо, в което ѝ бе трудно да повярва: че някой господин може да се откаже от своята мъжественост заради известен обществен статус. Ала такива люде Соли виждаше на всяка крачка из двора на

крал Хотат. Родени асети, те се бяха сдобили с относителна независимост, ставайки скопци, и в тази си роля често спечелваха значителна власт и доверие от страна на техните собственици. Например евнухът Тайандам, майордом на двореца, фактически управляваше самия монарх, който от своя страна просто формално бе оглавил Съвета. Хора с различен сан можеха да членуват там, но се допускаше един-единствен тип духовенство — туалитите. Ах, да, асетите почитаха Бог Камие. В Гатай автентичната религия е била унищожена, когато кралството приело туалитската идеология преди около век. Ако наистина не й харесваше друго на Уерел (освен робската институция и подчиненото положение на жените), то бе религията. Песните за Мадона Туал бяха красиви, нейните статуи и огромни катедрали във Вое Дайо — великолепни, пък и *Аркамие* изглеждаше приятна история, макар и малко дългичка. Но тая убийствена самонадеяност, липсата на търпимост, тъпотата на свещениците, онези зловещи доктрини, оправдаващи какви ли не жестокости в името на вярата! И какво се оказва фактически, мислеше си пришълката, нима останаха неща, които все пак да й допаднат?

И на мига си отговори: „Аз ги обичам. Обичам това необикновено, ярко слънце и късметата луни, планините, издигнали се сякаш ледени стени, и хората с техните черни очи без бяло, подобни на животинските. Очи от обсидиан^[1] или нощна вода, мистични. Искам да ги опозная по-отблизо, да стигна до тях!“

Обаче трябваше да признае, че скапаняците от посолството бяха прави в едно — трудно е да си жена на Уерел. Жената нямаше място никъде. Е, Соли се движеше навсякъде сама и имаше високо положение, което противоречеше на изконните понятия тук. Само робините излизаха без придружител на улицата, срещаха се с непознати или извършваха обществен труд. Тя се държеше като асет, не като собственик. В същото време заемаше много важен пост — Пратеничка от космоса, а Гатай мечтаеше да го приемат за член на Екумен и внимаваше да не засегне с нищо неговите представители. Тъй че официалните лица, придворните и бизнесмените полагаха героични усилия да се отнасят добре с нея, сякаш е мъж.

Преструвката не бе никога пълна и често съвсем се проваляше. Горкият стар крал веднъж доста подробно я опипа, защото беше останал със смътното впечатление, че е една от прислужниците, с

които спи. Когато в някаква дискусия си позволи да опонира на граф Гатуйо, той я изгледа с искреното изумление на човек, чул обувката си да говори. За него тя бе просто жена. Но, общо взето, отношението като към безполово същество се налагаше и ѝ даваше възможност да работи с тях. Дори самата Соли започна да се вживява в тая роля и с помощта на Реуе си правеше дрехи, наподобяващи одеждите на господата в Гатай. Двете избягваха онова, което би могло да мине за специфично дамско. Слугинята се оказа експедитивна, интелигентна шивачка. Панталоните — светли, прилепнали по тялото, от тежко падаща материя — бяха удобни и ѝ стояха чудесно; бродираните жакети бяха красиви и топли. Беше ѝ много приятно да се облича в тях. Ала се усещаше като хермафродит с всички онези мъже, дете не можеха да я приемат такава, каквато е. Имаше потребност да си побъбри с жена.

Опита да се запознае с някои госпожи от собственическото съсловие, които не се показваха на публично място, посредством съпрузите им. Тогава се изпречи пред стена от любезност без никаква врата, та даже и пролука. „Каква възхитителна идея; непременно ще ви посетим, щом времето се оправи! Ще се чувствам твърде задължен, за мен ще бъде голяма чест, ако Пратеничката забавлява контеса Майойо и дъщерите ми, но моите глупавички провинциални момичета са толкоз стеснителни — сигурен съм, че разбирате. О, да, би било великолепно да се разходим в градината, само че не сега, преди да цъфнат лианите. Ще трябва да изчакаме до пролетта...“

Нямаше никой, с когото да поговори, абсолютно никой, докато не срещна макила Батикам.

Това определено бе събитие — пътуваща трупа от Вое Дайо. В тихата планинска столица на Гатай липсваха особени развлечения, ако се изключат храмовите танцьори (все мъже естествено) и блудкаво-сантименталните предавания по телевизията на Уерел. Соли упорито се бе мъчила да гледа част от тези сълзливи мелодрами с надеждата, че ще се пренесе за малко „у дома“, ала ѝ беше трудно да издържа ония припадащи моми, залиNELи от любов. Техните избраници, надути глупаци, които всичките до един приличаха на майора, най-благородно намираха гибелта си в битка. Туал Милосърдната се навеждаше горе от облаците и им се усмихваше в предсмъртния час, леко вдигнала поглед, тъй че бялото на очите ѝ да се покаже, което бе знак за висша

божественост. Гостенката беше забелязала, че уерелианците избягват телевизионните емисии. Сега вече проумя защо. Но и приемите в двореца и празненствата в нейна чест бяха доста скучни — само с мъже, защото не пускаха робините да влизат в присъствието на Соли. А и не можеше да си позволи флирт дори с най-очарователния господин, понеже не биваше да им напомня, че са от *силния пол*. Това автоматично би ги подсетило, че е жена, която не се държи като истинска дама.

Животът бе напълно обеднял откъм всякакви забавления по времето, когато пристигна трупата на макилите.

Тя попита Сан (винаги разчиташе на него, що се отнася до етикета) дали ще наруши благоприличието, ако посети спектакъла. След известно колебание най-накрая той заяви по-сладникаво от обикновено, че би могла да отиде преоблечена в мъжки дрехи. „Знаете, че жените не се показват на публични места. Ех, понякога се случва твърде много да искат да се разтушат. Баронеса Аматай всяка година съпровождаше барон Аматай, издокарана в негови костюми; хората научиха това, обаче никой не възрази. За вас, една толкоз видна личност, няма да е проблем. Да, да, всичко ще бъде наред. Разбира се, аз ще ви придружа, райга също. Сякаш сме трима приятели, тръгнали на карнавал. Ха, ха!“

Ха, ха! — трябваше покорно да приеме Соли. Колко забавно! Но все пак си струваше да види макилите.

По телевизията не ги даваха никога. Младите момичета у дома не можеха да гледат подобни представления. Част от тях, както сериозно я предупреди Сан, били неприлични. Те играеха само на живо. Клоуни, танцьори, проститутки, музиканти, макилите изграждаха отделна прослойка — единствените асети, които не бяха лични роби. Ако Корпорацията за развлекателни програми откупеше някое талантливо момче от собственика му, то ставаше оттук нататък нейно притежание. Тя го обучаваше и се грижеше за него до края на живота му.

Скоро поеха към театъра, отдалечен на шест-седем пресечки. Соли съвсем бе забравила, че всички изпълнители са травестити, нито пък си спомни този факт, когато се явиха пред погледа на зрителите — труппа снажни, изящни танцьори. Те плавно се носеха по сцената, тъй съвършено, вълнуващо и грациозно, сякаш някакви огромни птици

кръжаха, събираха се на ята и се издигаха нависоко. Гледаше ги, загубила ума и дума, омаяна от тяхната прелест. Внезапно мелодията се смени. На подиума излязоха клоуните, черни като нощ, черни като собствениците и облечени във фантастични дългополи роби. Гърдите им бяха целите отрупани с най-бляскави украшения, а гласовете им едва чуто проплакваха в мним припадък: „О, не ме насилвай, мили господарю, не, не, не сега!“ Но *те* са мъже, мъже! — осъзна Соли тъкмо в тоя момент, превивайки се от неудържим смях. Щом Батикам свърши коронния си номер, един чудесен драматичен монолог, тя вече му бе станала запалена почитателка.

— Искам да се запозная с него — обърна се към Сан в антракта. — С актьора Батикам.

Върху лицето на гида се изписа онзи специфичен израз, който означаваше, че мисли по въпроса как да бъде уредено това, пък и как да спечели малко пари междувременно. Ала майорът, както винаги, беше нащрек. Скован като дърво, той съвсем леко помръдна глава и погледна към Сан Убатат. Другият веднага пребледня.

Ако намерението ѝ нарушаваше добрия тон, гидът сигурно щеше да ѝ даде знак или направо да ѝ каже. Очевидно този надут офицер просто се опитваше да се налага, да я върже като някоя от „своите“ женички. Време бе да го постави на мястото му.

— Райга Теяйо — подзе тя. — Аз напълно разбирам, че сте получили заповед да ме държите под контрол. Но ако въпреки всичко давате нареждания на Сан или на мене, хубаво би било те да бъдат гласно изразени и обосновани. Няма да търпя да ме дирижират с намигвания или физиономии.

Настъпи продължително затишие, което наистина я изпълни с отмъстително задоволство. Не може да види дали майорът е променил израза си; бледото осветление в театъра не позволяваше да се разгледа подробно лицето му със сипкавочерен цвят на кожата. Все пак в мълчанието му се почувства известно вцепенение. То идваше да ѝ покаже, че го е накарала да се замисли. Най-сетне той промълви:

— Госпожице, аз съм натоварен със задължението да се грижа за вашата безопасност.

— Нима макилите представляват заплаха за мен? Има ли нещо нередно в това Пратеничката на Екумен да поздрави някой голям актьор на Уерел?

Отново пълна тишина и вцепенение.

— Не — отвърна Теяйо.

— В такъв случай бих желала да ме придружите до гримьорната след представлението. Трябва да поговоря с Батикам.

Последва кимване едва-едва. Хладен, сдържан жест, който издаваше поражение. „Едно на нула за мен!“ — рече си Соли и доволно се облегна назад, за да наблюдава цветните светлини, еротичните танци и странно затрогващата кратка драма, с която завърши вечерта. Беше някаква старинна поезия, трудна за разбиране, обаче артистите бяха така прекрасни, гласовете им — толкова нежни, че сама не усети как в очите ѝ се появиха сълзи.

— Колко жалко, че тези макили винаги избират откъси от *Аркамие* — подхвърли Сан със самомнително набожно неодобрение. Той не бе ощастливен с висок ранг, дори на практика не притежаваше асети; но все пак се числеше към съсловието на собствениците. Като потомствен туалит му бе твърде приятно да го припомня от време на време. — Сцени от *Инкарнациите*^[2] на Туал сигурно щяха да бъдат много по-подходящи за отбраната публика тук.

— Убедена съм, че и вие ще се съгласите, райга — забеляза тя, изпитвайки задоволство от собствената си ирония.

— Съвсем не — отвърна той с такава безизразна учтивост, че в началото Соли даже не проумя какво е казал. После забрави за тая малка загадка в суматохата да си пробият път и да бъдат допуснати зад кулисите.

Щом научиха коя е, разпоредителите се постараха да изпразнят гримьорната от хора и да я оставят насаме с Батикам (в присъствието на Сан и майора естествено); ала тя кимна: „Не, не, тези прекрасни актьори не бива в никакъв случай да се безпокоят, просто ми позволете да поговоря за минутка с господин Батикам.“ И тя се намери сред изпълнители, току-що свалили одежди, полуголи клоуни с размазани бои, смях, който трябваше да разпръсне напрежението след спектакъла — тоест в обстановка, каквато царува из всички гримьорни навсякъде по света. Пред едно огледало стоеше оня умен мъж с толкова силно излъчване, облечен в претенциозен, архаичен женски костюм. Разбраха се от половин дума.

— Можете ли да ме посетите у дома? — попита Соли.

— С удоволствие — каза макилт и въобще не погледна към лицето на Сан Убатат или офицера. Това бе първият роб, който не хвърляше око към нейния гид и телохранител, за да получи разрешение дори за най-скромната дреболия. Сан смигна съучастнически, майорът направо настръхна. — Ще дойда веднага. Само да се преоблека.

Те се усмихнаха взаимно и тя си тръгна.

Из въздуха отново се носеше предусещане за празник. Огромните близки звезди се бяха надвесили скупчени като огнени гроздове. Една от луните се търкаляше над вледенените планински върхове, друга се бе ухилила досущ разкривен фенер над високо издигащите се кули на двореца. Соли крачеше из тъмната уличка, наслаждавайки се на свободните си движения и уютната топлина на мъжката си дреха. Сан подтичваше подире ѝ; военният, който бе дългокрак, успяваше да върви редом с нея. Ето че нечий силен, разтреперан глас извика зад гърба им: „Пратеничке!“ Тя се обърна с усмивка, но в следващия момент се втурна напред. Беше зърнала как офицерът се е вкопчил в някого, скрит от сянката на мрачен портал. Теяйо се отдръпна, настигна я, без да каже нито дума, стисна ѝ ръката сякаш в железен обръч и я повлече след себе си.

— Пусни ме! — възпротиви се Соли. Не желаше да използва хватка от айджи, за да се освободи, ала явно в случая нищо друго нямаше да помогне.

Той едва не я събори, когато изведнъж я накара да свърне в тиха алея. Жената тичаше заедно с него, оставила го да я държи за китката. Те най-неочаквано се озоваха пред нейния двор, пресякоха и влязоха в жилището ѝ, което майорът отключи: как ли го бе сторил?

— Какво значи всичко това? — запита тя, после издърпа десницата си и я хвана на мястото, където още имаше червени следи от пръстите му.

Разгневена, забеляза остатъци от победоносна усмивка върху неговите устни, която той се опита да потули. Все още задъхан, райга кимна:

— Пострадахте ли нещо?

— Да пострадам ли? Да, там, където ми се беше впил в ръката. Слушай, да не си откачил?

— Не. Принудих онзи човек да се махне.

— Кой човек?

Теййо не реагира.

— Онзи, който ме извика ли? Но той навярно е искал да поговори с мен!

След минута чернокожият офицер произнесе:

— Възможно е. Беше скрит в сянката и аз си помислих, че е въоръжен. А сега трябва да видя какво е станало със Сан Убатат. Моля ви, дръжте вратата заключена, докато се върна.

Както даваше разпорежданията си, майорът вече се бе озовал на прага. Дори и през ум не му мина, че Соли може да не го послуша, и тя наистина се подчини, макар и вбесена. Да не би да си въобразяваше, че пришълката не умее да се погрижи за своята безопасност? Че има нужда от него да се меси в живота ѝ, да хвърля къчове на робите наоколо под предлог, че я бил „охранявал“? Май е време да разбере как се пада от айджи удар. Той бе чевръст и силен, но му липсваше истински тренинг. Това аматьорско вмешателство беше направо нетърпимо, съвсем нетърпимо; ще се наложи пак да протестира пред посолството.

Веднага щом военният дойде, следван от Сан, който бе изнервен и гледаше засрамен, тя му каза:

— Виждам, че отваряш вратите ми като с парола. Не съм осведомена, че ти е дадено правото да влизаш денем и нощем тук.

Теййо се върна отново към познатата ѝ служебна безизразност:

— Не, госпожице.

— Никога повече да не си посмял да ме дърпаш. Предупреждавам те, че ако си го позволиш втори път, ще пострадаш. Когато си забелязал нещо тревожно, можеш да ми съобщиш и аз ще реша как да действам. Сега те моля да напуснеш.

— С удоволствие — той се завъртя на пети и отмарширува.

— Ох, Пратеничке! — обърна се към нея Сан. — Спасихме се от един много опасен тип. Това са луди хора, извинете, срам и позор... — и гидът продължи да мърмори празни приказки.

Най-сетне Соли го принуди да признае какъв е бил според него онзи човек. Дали не е някой от отцепниците, които се придържаха към автентичната религия на Гатай и искаха да изхвърлят или убият всички чужденци и неверници?

— Да не би пък да е роб? — усмихна се тя със събуден интерес, а Сан Убатат буквално изпадна в шок от подобно предположение.

— О, не, не, истински човек, но заблуден див фанатик! Наричат се Секирите. И все пак, уважаема госпожице, беше мъж, здрав мъж!

Самата мисъл да допусне, че някакъв асет може да я докосне, го разстройваше повече от опита за покушение. Ако наистина е имало такъв.

Докато разсъждаваше над случая, Соли започна да се пита, дали след като бе поставила майора на мястото му в театъра, той не се мъчи да ѝ го върне, правейки се, че я „охранява“. Е, нека пробва още веднъж. Веднага ще се залепи отсреща на стената с главата надолу.

— Реуе! — извика тя и робинята се появи, както винаги, на минутата. — Очаквам да дойде един от актьорите. Би ли ни приготвила чай?

Прислужницата се усмихна, каза „да“, после изчезна. На вратата се почука. Офицерът отвори (сигурно беше стоял пред прага да пази) и влезе Батикам.

Не ѝ бе минавало и през ум, че макилът ще продължи да носи женски одежди, ала явно и извън сцената ходеше докаран по този начин, елегантно, с дрехи от фини, леки материи в приглушени багри — такива си избираха сантименталните дами от пиесите. Почувства, че това придава доста голяма пикантност на собственото ѝ мъжко облекло. Батикам не беше красив като майора: Теййо изглеждаше направо поразителен, докато не си развърже езика. Но артистът бе привлекателен, човек не можеше да не го удостои с внимание. Кожата му тъмнееше без синкавочерния цвят, привилегия на собствениците (макар че мнозина асети също имаха подобен оттенък, както забеляза Соли; и това бе съвсем естествено, щом всяка робиня обслужваше своя господар включително и сексуално). Лицето му беше цяло озарено от будна, жива интелигентност и сърдечност изпод романтичния актьорски грим.

Той погледна с прелестна открита усмивка към нея, Сан и военния, застанал до вратата. Смееше се по женски мелодично, звънливо, за разлика от грубото „Ха, хо!“ на местните господа. Ето че протегна ръце на домакинята и тя направи крачка напред да ги поеме.

— Благодаря ти, че дойде, Батикам!

— И аз благодаря за поканата, Пратеничке! — отвърна ѝ.

— Сан — попита Соли, — не е ли време за теб?

Единствено двоумението какво да стори бе задържало гида чак досега. Той се поколеба още миг, после мазно се ухили:

— О, да, разбира се, извинявам се. Желая ви приятна вечер! Утре на обяд ще се срещнем в Минното управление, нали така?

Убатат заотстъпва заднишком и се блъсна точно в майора, стърчащ като паметник на вратата. Тя измери Теяйо, готова да го изпъди най-безцеремонно — защо се осмеляваше да се вмъкна отново! — и тогава забеляза израза върху лицето му. За първи път маската на невъзмутимост се бе пропукала, а зад нея се откриваше презрение. Невероятно, болезнено презрение. Сякаш е принуден да гледа как някой яде нечистотии.

— Излез оттук — каза му, сетне обърна гръб и на двамата. — Ела с мен, Батикам. Ще видиш единственото място, в което мога да остана сама — и поведе макила към спалнята си.

Теяйо се бе появил там, където и всичките му прадеди — в една стара, студена къща в планинските подножия над Ноайха. Майка му не нададе вик в мига, когато го роди, понеже беше вече войнишка съпруга. Кръстиха го на неговия чичо, паднал убит при изпълнение на дълга си край Соса. Отгледаха малчугана в суровите условия, характерни за бедното семейство на потомствени вайоти. Ако баща му бе в домашен отпуск, го учеше на уменията, нужни за всеки боец; ако пък беше наряд, уроците се подемаха от възрастния асет-сержант Хабакам. Те започваха в пет сутринта и лете, и зиме, с молитва, дуелиране със саби и бягане на дълги разстояния. Майката и бабата му преподаваха другите науки, които трябваше да владее истинският мъж — добри маниери, преди да навърши две годинки, а след това — история, поезия и мълчание.

Времето минаваше в усвояване на различни дисциплини, но денят на едно момче е твърде голям. Оставаха пролуки да се радва на свободата си, да се скита замечтан из полята и баирите. Движеше се в кръга на любимите си животни, лисичари, ловджийски кучета, петнисти котки и коне; човешка компания почти нямаше. Асетите на фамилията (освен Хабакам и двете къщни прислужници) бяха изполичари и обработваха каменливите хълмове, където те и техните

господари обитаваха сякаш вечно. Децата им бяха светлокожи, срамежливи, вече прегърбени над работата, която щяха да вършат през целия си живот. Не се интересуваха от нищо друго. Понякога лятно време плуваха заедно с Теййо във вировете на реката. Понякога той подбираше по-едри хлапета да си играят на войници. Те стояха боязливо, непохватно и глупаво се хилеха. Щом им викнеше „Готови за атака!“, се втурваха към невидимия враг. „След мен!“ — изкрещяваше той и те хукваха тромаво подире му, като стреляха с пушките си напосоки: пуу, пуу. Ала в повечето случаи се разхождаше сам, възседнал послушната си кобила Таси, или пеша, придружаван от шарен ловен котарак.

Няколко пъти в годината се случваше в имението да идват роднини или колеги на баща му. Момчето мълчешком и учтиво развеждаше гостуващите деца наоколо, показваше им животните, водеше ги на езда. Пак така мълчаливо двамата с братовчеда Гемат се намразиха; когато бяха четиринайсетгодишни, проведоха едночасова битка на полянка зад къщата. Най-прецизно следваха правилата на двубоя, наранявайки се безмилостно, докато започнаха постепенно да се обливат в кръв, уморени и все по-отчаяни. Накрая, по негласно споразумение, те прекратиха борбата си и със стиснати устни се върнаха. Домашните им тъкмо се събираха за вечеря. Всички ги изгледаха, но никой не реагира. Измиха се надве-натри и побързаха да седнат на масата. Носът на Гемат кървеше през цялото време на храненето. Теййо пък толкова го болеше челюстта, че почти не можеше да я отвори, за да яде.

Не прозвуча никакъв коментар.

Когато бяха на петнайсет години, той и дъщерята на райга Тоебауе се влюбиха един в друг. Последния ден от тяхното гостуване двамата избягаха, разбрали се без думи, и яздиха редом с часове, твърде стеснителни да говорят за каквото и да било. Теййо ѝ беше отстъпил Таси. Слязоха от конете, за да ги напоят и им дадат отдих в хубава дива долчинка. Приседнаха на известно разстояние край малкия поток, който тихо ромолеше.

— Обичам те — каза момъкът.

— Аз също те обичам — прошепна Емду и сведе черното си, с лъскава кожа лице.

Не се докоснаха и не се погледнаха в очите. Качиха се на седлата и се прибраха обратно през хълмовете, щастливи, безмълвни.

На шестнайсет го изпратиха във Военната академия в централния град на тяхната област. Там продължи да овладява бойни и мирновременни умения. Попадна в най-аграрната провинция на Вое Дайо; тук нормите бяха консервативни и неговото обучение беше отчасти анахронично. Преподаваха му, разбира се, най-новите технологии, той стана първокласен пилот и експерт по телеразузнаване; обаче не усвои онова модерно мислене, характерно за разни други школи. Изучаваше поезията и миналото на Вое Дайо, ала не и историята и политиката на Екумен. Космическото присъствие си оставаше смътно и далечно за курсанта. Неговата реалност бе някогашният статут сред вайотите: мъжете се държаха далеч от онези, които не са воители, и се родееха с всички бойци, независимо дали бяха собственици, асети или врагове.

Що се отнася до жените, Теййо смяташе правата си за нещо абсолютно. Това го задължаваше неизменно да проявява отговорност и кавалерство спрямо представителките на своята класа и да закриля робините. Той презираше чужденците като враждебни диваци — на тях не би могъл да има вяра никога. Зачиташе Мадона Туал, но се покланяше на Бог Камие. Не очакваше справедливост или награди и ценеше най-вече компетентността, смелостта, самоуважението. В някои отношения бе напълно неприспособен към света, където щеше да живее, в други — прекрасно подготвен, понеже му предстоеше да прекара седем години на Яйоуе и да участва в една война, лишена дори от най-малката илюзия за окончателна победа.

Рангът на вайотските офицери се унаследяваше. Теййо влезе в активна служба като райга — най-големият от трите полагаеми се чина. Никаква некадърност или отличие не можеха нито да снижат, нито да повишат неговия статус или заплащане. Истинският вайот не биваше да храни материални амбиции. Напротив — да си спечели чест и достойнство, а той ги постигна бързо. Обичаше професията си, шанса, който тя му предлагаше; знаеше, че е добър в изпълнението на своя дълг, проявяваше интелигентност и послушание, умееше да ръководи. Бе излязъл от Академията с най-солидна препоръка и получавайки длъжност в столицата, обърна внимание като многообещаващ офицер и симпатичен млад човек.

На двайсет и четири бе в чудесна форма и тялото му служеше идеално. Благодарение на спартанското си възпитание нямаше вкус към празните развлечения, но ценеше удоволствията, тъй че с готовност откри забавленията и лукса в метрополията. Сдържан и доста стеснителен, Теяйо не се отказваше да общува. Да, беше красив господин, в компанията на себеподобни прекара една година твърде привилегирован живот и успя да му се наслади до дъно. Блестящите купони бяха в пълен разрез с мрачния фон на войната — революцията на робите от колониалната планета траеше вече десетилетия и все по-остро се разгаряше. Ако липсваха тези събития, той едва ли щеше да бъде толкова щастлив. Изобщо не го съблазняваше мисълта да профука младостта си във веселби и щом дойде назначението му за дивизионен командир на Яйоуе, радостта на момъка бе огромна.

Ето че се върна у дома в трийсетдневен отпуск. Взел благословията от родителите си, препусна през хълмовете към имението на райга Тоебауе, за да поиска ръката на дъщеря му. Райгата и неговата съпруга уведомиха девойката, че има тяхното съгласие, и я попитаха (бяха демократични хора) дали желае да се омъжи за Теяйо. Тя каза „да“. Като зряло момиче Емду живееше затворено в дамското крило на къщата, но на двамата влюбени им позволиха да се срещат и дори да излизат заедно. Компаньонката оставаше на известно разстояние отзад. Офицерът довери, че го пращат на служба за три години. Въпросът бе да се съберат ли сега, или да почакаат до истински брак.

— *Сега* — кимна му избраницата и сведе продълговатото си, грейнало лице. Вайотът се разсмя от удоволствие, тя му отвърна също със смях.

Ожениха се след девет дни. Не можеше по-рано, трябваше да се направят приготовления и да се спазят определени церемонии, въпреки че бе войнишка сватба. И в продължение на седемнайсет денонощия Теяйо и Емду се любеха, разхождаха, любеха, яздеха, любеха, опознаваха се, обикваха се още по-силно, караха се, сдобряваха се, пак се любеха, спяха в прегръдките си. После той замина за друг свят да воюва и тя се премести в женските покои на съпругеската къща.

Неговата служба започна да се удължава катастрофално — ценяха го високо заради професионалните му качества, — докато битката с Яйоуе все повече се превръщаше в окаяно отстъпление и

бяха изгубени дори позициите, които тук-таме даваха отпор. През седмата година от престоя му в главната квартира се получи заповед за извънреден домашен отпуск на райга Теяйо, защото жена му бе на смъртно легло след прекарана тежка бронхопневмония. В този момент вече нямаше такава квартира, армията се оттегляше по три посоки към някогашната колониална столица, а дивизията на Теяйо охраняваше тила при операциите сред морските тресавища. Всички връзки бяха прекъснати.

Главнокомандващите на Уерел не можеха да разберат как така някаква си тълпа от невежи роби с най-примитивни оръжия е способна да срази обучена войска с безупречна свързочна мрежа, с плавателни и космически съдове и всякакви технически средства, които бяха разрешени според Екуменската конвенция. Една силна фракция във Вое Дайо обясняваше поражението с това, че смирено са се придържали към регламента на пришълците. По дяволите всички конвенции отвън! Да се бомбардират тия отрепки, да се изравнят с пръстта, от която са дошли! Нека използваме биологическо оръжие — иначе за какво е тогава? Направо да се изчистят от лицето на земята. Трябва отново да минем в настъпление. Ако не спечелим двубоя, поредната революция ще се окаже *тук*, в собствените ни градове, даже в домовете ни!

Паникьосаното правителство с мъка успяваше да устои на свирепия натиск. Уерел влезе в изпитателен срок; някои искаха да издигнат планетата до статуса на космически член. Не се подправяха данните за победите и пораженията, за загубите на хора и бойна техника. Към края на седмата година служба на Теяйо политическите лидери съвсем бяха отписали армията на Яйоуе. След няколко месеца, когато позволиха на Екумен да назначи свои посланици там, Вое Дайо и други съюзнически страни най-сетне почнаха да изтеглят войниците си.

Едва след като се върна на Уерел, офицерът узна за смъртта на Емду.

Прибра се у дома в Ноайха. Двамата с баща му се срещнаха и мълчаливо се прегърнаха, но майка му се разплака, притиснала го в обятията си. Той коленичи пред нея, за да я помоли за прошка, че ѝ е причинил толкова много страдания.

През тази нощ остана да лежи в студената си стая, заслушан в ударите на своето сърце, което туптеше бавно и ритмично като барабан. Не бе нещастен: мирът и сладостта от завръщането под родния покрив бяха твърде големи, ала изпитваше някакъв тъжен покой и дълбоко в душата му лумваше гняв. Несвикнал да се ядосва, Теяйо дори не разбираше собствените си чувства. Всичките му представи бяха сякаш обгърнати в мрачни пурпурни пламъци, докато се опитваше да премисли ония седем години, прекарани на Яйоуе — първоначално като пилот, после в сухопътните части; продължителното отстъпление, хората, гибелта вредом наоколо.

Защо ги зарязаха на произвола на съдбата да ги преследват и разгромят? Защо правителството не им изпрати подкрепления? Това бяха въпроси, които не си струваше да се задават нито преди, нито днес. Отговорът им можеше да бъде само един: следваме нарежданията и не роптаем. Той се е бил за всяка крачка по пътя си, разсъждаваше без никаква гордост. Наученото срязваше като с нож цялата му досегашна нагласа. А докато се е сражавал, тя е умирала. Всичко беше изгубено там, на Яйоуе. Всичко бе изгубено и тук, на Уерел.

Теяйо се изправи сред мрака, хладния, безмълвен, приказен мрак на планинската доба.

— Господи, Камие — въздъхна майорът. — Моля те, помогни ми. Моят ум вече не ме слуша.

По време на дългия си престой у дома често сядаше с майка си. На нея ѝ се искаше да говори за Емду и отначало той се принуди да внимава. Нямахше да му е трудно да забрави момичето, с което бе живял седемнайсет дни преди седем години, ако наистина му бяха позволили да го стори. Постепенно започна да възприема какъв човек е била неговата съпруга. Свекървата настояваше да сподели колко щастлива се е чувствала с Емду, нейното обично чедо и приятелка. Дори и баща му, излязъл в оставка, който бе студен, мълчалив мъж, намери начин да подхвърли: „Тя беше слънцето на тази къща.“ Благодаряха му за нея. Държаха да му кажат, че връзката не е била напразна.

Но какво ги очакваше по-нататък? Старост, пустеещи стаи. Те, разбира се, не се оплакваха, изглеждаха напълно доволни, погълнати

всеки Божи ден от тежък труд. Жалко, че нишката между минало и бъдеще беше прекъсната за тях.

— Може би трябва да се ожения повторно — спомена Теяйо пред майка си. — Дали не си забелязала някое девойче...?

Валеше. През мокрите прозорци се процеждаха сивкави лъчи и дъждът ромолеше над стрехите. Лицето на жената не се виждаше ясно, както се бе взряла в кърпежа си.

— Не — отвърна. — Не съм забелязала.

После вдигна очи към него и след известно мълчание попита:

— Къде според теб ще те пратят да служиш?

— Не зная.

— Вече няма война — каза тя с присъщия си тих, равен глас.

— Да — потвърди Теяйо. — Свършено е с нея.

— Дали някога ще избухне нова? Как мислиш?

Той се разходи напред-назад из стаята и пак се отпусна на възглавниците върху пейката насреща ѝ. И двамата седяха изправени, неподвижни; само ръцете на майка му помръдваха при шиенето. Синът държеше дланите си свободно една в друга, както го бяха учили, когато бе на две години.

— Знаем ли? — кимна. — Толкова е странно. Имам чувството, че не съм участвал във война. Сякаш изобщо не сме били на Яйоуе — не са съществували нито колония, нито въстание, нищо. Никой не говори по този въпрос. Ние не влизаме в конфликти. Настъпва твърде различна епоха, често го повтарят по телевизията. Ера на мир и дружба сред галактиките. Излиза, че наскоро сме се побратимили с яйоуейците, така ли? Братя сме с Гатай, Бамбур и Четирийсетте държави? Братя сме с нашите асети? Не мога да схвана всичко това. Не проумявам какво точно целят, не намирам къде е моето място тук — тонът му беше спокоен, приглушен.

— Струва ми се, че още не е тук — призна тя. — Още не.

След малко той допълни:

— Надявах се... да ми се родят деца...

— Естествено. Щом му дойде времето — усмихна се жената. — Никога не си стоял мирно дори и за половин час... Почакай. Почакай и ще видиш.

Бе права, разбира се; но събитията, на които ставаше свидетел по телевизията и в града, поставяха на изпитание търпението и гордостта

му. Оказваше се, че през тези дни е позорно да бъдеш военен. Правителствените изявления, новините, анализите непрестанно засягаха армията и по-специално класата на вайотите като нещо отживяло. То само гълтало пари и било съвсем безсмислено — основната пречка за пълното приемане на Вое Дайо от Екумен. Майорът се почувства страшно непотребен, когато на неговата молба да го назначат отвърнаха с удължаване на отпуската му за неограничен срок на половин заплата. Опитваха се да му внушат, че на трийсет и две годишна възраст вече е излязъл от строя.

И тогава той отново предложи на майка си да се примири с положението, да се установи на едно място и да си потърси съпруга.

— Поговори с баща си — каза тя.

Старият боец въздъхна:

— Ех, синко, помощта ти би била добре дошла, но аз още умея да се грижа за фермата. Смятам, че трябва да идеш в столицата, при командването. Ако си там, не могат да те пренебрегнат. След всичко. След седемгодишна война — и при твоите заслуги...

Райга Теййо знаеше колко струват вече те. Ала тук не се нуждаеха от него, пък и сигурно дразнеше своите родители с разни идеи да се промени ту това, ту онова. Да, бяха прави: нека замине и сам подири реализация в новия мирен живот.

Първата половин година, която последва, бе твърде мрачна. Той не познаваше почти никого нито от висшия състав, нито от обикновените чиновници — всички от неговото поколение бяха загинали, останали инвалиди или изпратени в отпуск за неограничено време. Помладите офицери (те не бяха воювали с Яйоуе!) му изглеждаха студени, надменни и вечно бърбореха за пари плюс политика. Обикновени чиновничета, наричаше ги в себе си. Разбираше, че се боят от репутацията му. Независимо дали искаше или не, майорът им напомняше, че е имало двубой, който Уерел е загубил. Тогава представителите на една и съща раса се бяха изправили гърди срещу гърди, класа срещу класа. А на тях много им се щеше да пропуснат случая като някаква безсмислена свада, станала в друг свят, без изобщо да ги засегне.

Теййо кръстосваше улиците на столицата, гледаше хилядите роби и робини, забързани да вършат работата на собствениците си, и се питаше какво ли чакаха още.

— Екумените не се намесват в общественото, културно и икономическо устройство на никой народ — непрекъснато повтаряха посолството и държавните глави. — Пълноценното членство на всеки зависи от това дали се е отказал да използва определени средства за водене на война.

Тук се изреждаше списък на ужасяващи оръжия, повечето от които не му говореха нищо, но някои бяха изобретени в собствената му родина: биологични и невралгични видове.

Той лично бе съгласен с оценката на Екумен за подобни способности и уважаваше търпението, с което изчакваха Вое Дайо и цял Уерел не само да отстъпят пред забраната, а да се убедят в принципната ѝ правота. Ала дълбоко в себе си Теяйо не можеше да се примири с отношението на снизходителност от тяхна страна. Те гледаха отвисоко и критикуваха всичко, свойствено на уерелианците. И колкото по-малко споменаваха за класовото разделение, толкова по-очевидно се чувстваше неодобрение. „Робството се среща твърде рядко в световите на Екумените — пишеше в чуждите книги — и изчезва изцяло с пълното им приобщаване към нас.“ Дали пък другопланетното посолство не очакваше тъкмо това?

— Те се биха смело — забеляза майорът, макар да знаеше, че не бива да произнася тези думи, но му беше неприятно да чува как наричат боклуци хората, с които се е сражавал. Асети, бунтовници, врагове — така да, обаче боклуци...

Младият човек, с когото спореха, го изгледа и после каза:

— Ти явно много ги обичаш, а? Ония мръсни типове?

— Убивал съм ги при възможност — учтиво отвърна Теяйо и смени темата. Въпреки че заемаше по-висок пост в командването, неговият събеседник бе ога, най-низшият ранг вайот, и да го оборва по-нататък щеше да бъде проява на лош тон.

Те бяха надменни, той — чувствителен. Някогашното време на весело, вярно другарство бе останало само смътен спомен. Шефовете изслушваха молбата му да бъде отново възстановен на активна служба и го препращаха безкрайно от един отдел към друг. Нямаше право да живее в казармите, ами да търси квартира като цивилен. На половин заплата не би могъл да си позволи разточителство и скъпи градски развлечения. Докато чакаше уречения час за среща с някое важно лице, прекарваше дните си в библиотеката на Военната академия. Добре

схващаше, че има недостатъчно и старомодно образование. Ако страната му се присъедини към Екумен, за да бъде полезен, ще трябва да научи нещо повече за пришълците, за техния начин на мислене и новите технологии. Не знаеше какво точно му е нужно. Луташе се из картотечната мрежа, съвсем объркан от бездънното количество информация, и все по-ясно осъзнаващ, че не е нито интелектуалец, нито учен и никога няма да вникне в чуждата логика. Въпреки неразбирането си продължаваше упорито.

Ето че човек от посолството предложи да изнесе встъпителен курс по история на Екумените пред обществеността. Теййо посети десетина лекции, изопнал гръб и без въобще да помръдне; само ръцете му леко се движеха, докато водеше пълни и методични записки. Лекторът хейнец, който превеждаше доста дългото си име като Стария Ритъм, забеляза майора. Скоро се опита да го въвлече в дискусия и най-сетне го помоли да изчака след заниманията.

— Бих желал да поговорим насаме, райга — каза той, когато всички останали си отидоха.

Срещнаха се в едно кафене, после се видяха пак. Теййо не харесваше маниерите на госта: струваха му се прекалено излиятелни. Не се доверяваше на острия му, пронизателен ум; чувстваше, че Стария Ритъм иска да го използва, наблюдава го като интересен екземпляр, представител на вайотите, воин, а вероятно и варварин. Сигурен в своето превъзходство, не обръщаше никакво внимание на резервираното поведение отсреща и най-безцеремонно повтаряше въпроси, чиито отговори офицерът бе избягнал. Например:

— Защо стоиш тук на половин заплата?

— Не е по собствено желание, господине — призна му най-накрая Теййо, щом го запитаха за трети път.

Нахалството на този пришълец го ядоса много, но той се постара да бъде подчертано мек. Стремеше се да не гледа Стария Ритъм в очите — сини, с бяло, което се показваше като на подплашен кон. Така и не можа да свикне с подобна особеност.

— Нима не смятат да те възстановят отново на активна служба?

Майорът учтиво потвърди. Възможно ли бе мъдрецът от космоса съвсем да не забелязва, че в любопитството му звучи нещо направо унижително?

— Съгласен ли си да служиш в охраната на нашето посолство?

Теййо онемя и няколко мига не успя да промълви дума; подир туй си позволи невероятната грубост да отвърне със свой въпрос:

— Добре, защо питате?

— Много бих се радвал, ако в корпуса работи някой с твоите възможности — рече хейнецът и добави с присъщата си смайваща откровеност: — Повечето там са шпиони или тъпаци. Ще бъде чудесно, ако има поне един човек, за когото съм уверен, че се различава от тях. Това не е само охранителна служба. Сигурно правителството ще иска от теб информация; напълно естествено е. А след като се сдобиеш с опит и пожелаеш, можем да те назначим за свързочен офицер. Тук или в други страни. Ние обаче не те караме да ни даваш сведения. Ясен ли съм, райга? Не трябва да възникват недоразумения помежду ни относно моите изисквания.

— Ще се наемете ли да...? — предпазливо кимна Теййо.

Стария Ритъм се разсмя:

— О, имам някакво влияние във вашето командване. Те са ми задължени за известна услуга. Ще помислиш ли върху предложението ми?

Майорът мълча цяла минута. От година вече живееше в столицата. Молбите му за назначение се посрещаха само с бюрократични спънки и дори напоследък с намеци, че се тълкували като проява на незачитане.

— Готов съм да приема веднага, ако ми разрешите — отвърна той с хладна почтителност.

Гостът вдигна очи към него. Усмивката му изчезна и Стария Ритъм дълго и замислено го изглежда.

— Благодаря — каза. — Командването ще те освободи до няколко дни.

И тъй, Теййо отново сложи униформата, премести се обратно в градските казарми и прекара други седем години в услуга на пришълците. Според дипломатическото споразумение посолството беше собственост не на Уерел, а на Екумените — това бе част от планетата, която не им принадлежеше. Охраната, предоставена от Вое Дайо, осигуряваше безопасността, но служеше и за показност: едно забележимо присъствие в златистобели одежди. Виждаше се също, че е доста добре въоръжена, понеже от време на време недоволството срещу нея прерастваше в насилие.

Отначало райга Теяйо бе назначен за командир на малък отряд. Твърде скоро го прехвърлиха на нова длъжност — да придружава висши представители в града и при пътуванията им. Изпълняваше ролята на бодигард в непарадна униформа. Чужденците предпочитаха да не използват свои хора и оръжия, а да изискват и се осланят на офицери от Вое Дайо. Често към него се обръщаха да бъде гид и преводач, понякога придружител. Той не обичаше, когато посетители от разни части на космоса се правеха на много дружески настроени и откровени и го разпитваха за него самия, канеха го да пийнат по чашка. Отказваше подобни покани, прикрил съвършено своята неприязън с учтивост. Вършеше си работата, държейки се на дистанция. Разбираше, че тъкмо затова посолството го цени толкова високо. Тяхното доверие му носеше чувство на хладно удовлетворение.

Собственото му правителство така и не пожела да им дава информация, макар че райга научаваше неща, които със сигурност щяха да представляват интерес. Разузнаването не набираше своите агенти от вайотските среди. Теяйо знаеше кои са куките тук; някои измежду тях се опитваха да измъкнат сведения от него, но той изобщо нямаше намерение да служи като шпионин на шпионите.

Стария Ритъм (за когото подозираше, че е главен резидент^[3] на посолството) го покани веднъж на гости след зимната му отпуска. Хейнецът бе свикнал да не влага в отношенията си с майора никакви емоции, ала не успя да прикрие нотка на известна сърдечност:

— Здравей, Теяйо! Как е семейството ти? Чудесно... Имам една особено сложна задача за теб. Свързана е с кралство Гатай. Нали беше из тия земи с Кемайхан преди три години? Сега ни молят за Пратеник. Твърдят, че желаели да се присъединят към Екумен. Разбира се, старият монарх е просто пионка в ръцете на вашето правителство, но там стават и любопитни неща. Развихрила се е религиозна сепаратистка вълна, а също и патриотично движение, което си е поставило за цел да изгони чужденците от страната, включително и наша милост. Е, щом кралят и Съветът са поискали звезден посланик, не ни остава нищо друго, освен да им изпратим новопристигнал. Госпожица Соли може да ти създава проблеми, докато усвои правилата на играта. Изглежда ми някак прекалено упорита. Притежава великолепни качества, обаче е млада, много млада. Тук е едва от две седмици. Реших ти да й бъдеш телохранител, защото ще се нуждае от

твоя опит. Прояви търпение към нея, райга. Струва ми се, че ще ти стане симпатична.

Ала тя не му стана симпатична. За седем години Теййо привикна с очите на гостите, с миризмите им, с цвета на кожата, с маниерите им. Защитен от безупречната си вежливост и стоицизъм, той успяваше да понесе или да не обръща внимание на тяхното често пъти странно, смуцаващо, дори шокиращо поведение, на онези познания, които противоречаха на неговите. Обслужваше и охраняваше чужденците, но не допускаше никакво сближаване. Поверените му лица се научаваха да разчитат на майора без фамилиарности; жените схващаха по-бързо от господата това резервирано държане. Офицерът бе установил почти приятелски отношения с една възрастна наблюдателка от Земята, която придружи на няколко дълги изследователски пътешествия.

— Човек се чувства толкоз непринудено с теб, райга, като с котка — каза му тя веднъж и той оцени комплиментата ѝ. Пратеничката в Гатай обаче бе нещо съвсем различно.

Соли имаше блестяща външност, с гладка, червеникавокафява кожа на бебе, с лъскава, жива коса, свободна походка — даже прекалено свободна, сякаш подчертаваше своите съблазнителни, изящни форми пред погледите на мъжете. Те можеха само да ги съзерцават с копнеж, без да се докоснат до тях. Тя направо демонстрираше тялото си, на него и на другите, настойчиво, безсрамно. Даваше мнения за всичко с безпардонна самонадеяност. Не разбираше от намек, не се съобразяваше с никакво нареждане. Бе агресивно, разглезено момиче със сексуалността на опитна жена. И тъкмо на нея да поверят отговорната мисия в една толкова нестабилна и опасна страна! Още щом я зърна, Теййо проумя, че не му е по силите да изпълни възложената задача. Не би могъл да разчита нито на госпожицата, нито на себе си. Нейната еротична нескромност го възбуждаше и отвращаваше едновременно. Соли се оказа блудница, с която бяха длъжни да се отнасят като с принцеса.

Принуден да я търпи, без да е безразличен, той трупаше все повече злъч.

Напоследък често го обземаха пристъпи на ярост, с каквато не бе свикнал преди, но до момента оставаше чужд на всяка омраза. И ето че вече я изпитваше, страдайки невероятно. Досега никога не изяви претенции за прехвърляне на друга служба, ала на сутринта, след като

тя прие макила в стаята си, Теяйо прати съдържана, лаконична молба до посолството да го преместят. Стария Ритъм му отвърна със секретен запис по дипломатическата свръзка: „Любовта към Бога и родината напомня огън — великолепен приятел, ужасен враг; само децата си играят с него. Не одобрявам подобна ситуация. Няма с кого да заменя никой от двамата ви. Би ли потърпял още известно време?“

Не успя да откаже. Един вайот няма право да се отрече от своя дълг. Срамуваше се, че изобщо е отправил това искане, и допълнително я намрази, задето му причини този срам.

Първото изречение от съобщението бе енигматично, не в обичайния стил на Стария Ритъм, а пищно, непряко и приличаше на закодирано предупреждение. Райга, разбира се, не познаваше разузнаваческите хватки при Екумените. На хейнеца му се налагаше да търси намеци и заобикалки, за да му каже необходимото. Любовта към Бога и родината би могла да бъде намек за Староверците и Патриотите — двете подривни групировки в Гатай, фанатично противопоставящи се на всякакво чуждо влияние. Пратеничката може би беше детето, което си играе с огъня. Дали пък някоя от тия сили не се опитваше да влезе в контакт с нея? Той не бе забелязал нищо подозрително, освен ако онзи мъж, когото не разгледа добре в тъмното, е бил вестоносец... а не разбойник. Следеше я през целия ден, къщата ѝ се наблюдаваше нощем от подчинените му войници. Макилът Батикам едва ли би работил за политическа кауза. Възможно бе да членува в Хаме, нелегалното освободително движение на асетите във Вое Дайо, но като такъв защо ще заплашва гостенката? Нали хамеитите очакваха от Екумен своя пропуск към Яйоуе и свободата?

Теяйо не можеше да проумее какво означават тези думи, все си ги повтаряше и преповтаряше в съзнанието, обаче се оказа твърде глупав за подобни тънки намеци от дипломатическия лабиринт. Найсетне се умори да мисли повече над посланието и се прозя, понеже беше станало доста късно. Окъпа се, легна, загаси светлината и си рече наум: „Господи Камие, дай ми сила да следвам благородното в живота!“ После заспа като труп.

След първото представление в театъра актьорът започна да я посещава всяка нощ. Теяйо се опитваше да си внуши, че в това няма

нищо лошо. Например той бе прекарвал редица ноци с макили през ония щастливи месеци преди войната. Умелият, артистичен секс влизаше естествено в техните задължения. Чувал бе, че богатите дами по градовете често ги наемат, за да компенсират слабостите на съпрузите си. Но даже тези жени действаха тайно, а не по такъв вулгарен, безсрамен начин като Соли, отхвърлила напълно морала, сякаш ѝ е дадено правото да върши каквото си пожелае, винаги и навсякъде. Батикам, разбира се, веднага ѝ откликна, възползвайки се от нейното увлечение. Взе да се надсмива над гатайците, Теяйо и дори над Пратеничката, въпреки че тя не го усещаше. Каква прекрасна възможност за един асет да подиграе всички господари наведнъж!

Скоро райга стигна до пълното убеждение, че артистът е член на Хаме. Неговите остроти бяха твърде изтънчени, не се стремеше да обругае Соли. Всъщност бе далеч по-дискретен от нея. Даже се опитваше да ѝ помогне да не се позори сама. Макилът отвръщаше на Теяйо със същата хладна вежливост, с която се отнасяше към него и той, ала веднъж-два пъти погледите им се срещнаха и в тях се прокрадна неволно взаимно разбиране, братско, иронично.

Предстоеше всеобщо тържество по случай туалетския Празник на прошката, на което кралят и Съветът настоятелно я поканиха да заповяда. Тя беше в центъра на много подобни церемонии. Майорът нямаше специално отношение към събитието. Просто мислеше как по-добре да осигури охраната в присъствието на буйната пъстра тълпа. Сан Убатат му съобщи, че уреченият ден съвпада с един от най-големите свещени празници в древната религия на Гатай и староверците върло се противопоставят срещу налагането на чужди ритуали над техните родни. Този дребничък мъж изглеждаше искрено обезпокоен. Теяйо също се разтревожи, когато на следващата сутрин Сан беше внезапно сменен от възрастен човек. Новият гид говореше малко, но бе гатаец и не можеше да каже нищо по въпроса какво е станало с колегата му.

— Други задължения, други задължения зоват — измънка той на много лош воедайански, като се усмихваше и все се кланяше.

В дните преди тържествата напрежението в града се увеличи. Надписи, символи на изконната религия, украсиха стените, един туалетски храм беше осквернен, а после кралските стражи започнаха да се срещат на всяка крачка по улиците. Теяйо отиде в двореца на

собствена глава и заяви, че не бива да искат от Пратеничката да се появява на публична церемония, която „би могла да бъде смуцавана от неправомерни демонстрации“. Бе изслушан от някакъв мършав чиновник. Той се отнесе към него с презрително безочие; в същото време му кимаше и намигаше съучастнически, от което райга се почувства твърде неловко. През нощта остави четирима души на пост пред къщата на Соли. Щом се върна в своята квартира — малка казармена сграда, предоставена на охраната от посолството, — завари прозореца си отворен и върху масата кратка бележка, написана на родния му език: „За празник се готви убийство.“

Рано сутринта офицерът беше вече в жилището на гостенката и накара Реуе да ѝ предаде, че желае да говори с нея. Тя излезе от спалнята си, наметнала с бял халат голото си тяло. Скоро цъфна и полуоблеченият Батикам, сънен, явно заинтригуван. Теййо го стрелна с очи да се маха. Той прие знака му с ведра, снизходителна усмивка и промърмори:

— Ще ида да закуся. Хей, Реуе? Ще ми дадеш ли да хапна нещо?

После напусна стаята след робинята. Майорът се обърна към Соли и ѝ връчи бележката.

— Снощи я получих, госпожице — каза. — Длъжен съм да ви помоля да не присъствате на утрешното тържество.

Тя огледа посланието, прочете го, прозя се.

— От кого е?

— Нямам представа, Пратеничке.

— Какво значи това? *Убийство*? Та тези хора дори не умеят да пишат.

— Има и други предупреждения... тъй че трябва да ви помоля...

— Да не ходя на Празника на прошката, да. Чух те.

Тя седна до прозореца. Пухкавият халат се разтвори широко, откривайки краката ѝ: голите кафяви стъпала бяха изваяни и сочни, петите — розови, пръстите — дребни и правилни. Теййо заби поглед над главата ѝ и не посмя да го отмести оттам. Дамата размаха парчето хартия.

— Ако смяташ, че е опасно, райга, повикай още някой стражар със себе си — в тона ѝ се долавяше известен упрек. — Но аз съм длъжна да присъствам. Кралят настоява, нали ме разбираш? От мен се очаква да участвам в церемонията по запалване на огъня, всъщност да

го запала аз. Едно от малкото неща, позволени на жените на публично място тук... Не мога да се откажа.

Тя отново размаха бележката, той пристъпи по-близо и я взе. Соли го погледна с усмивка; винаги, когато тържествуваше над него, се усмихваше.

— Е, кой според теб се готви да извърши покушение срещу моя милост? Патриотите ли?

— Или староверците, Пратеничке. Утре е и техен празник.

— А вашите туалити са им го отнели, така ли? Хм, за това не са виновни Екумените.

— Госпожице, възможно е държавата да допусне насилието, за да оправдае евентуални репресии.

Тъкмо се канеше да му отвърне безпардонно, обаче изведнъж осъзна същността на думите му и се навъси.

— Значи според теб Съветът ме излага на опасност? Какви доказателства можеш да представиш?

След известна пауза офицерът обясни:

— Твърде малко. Сан Убатат...

— Сан се е разболял. Този старик, дето са ми изпратили, не е особен специалист, но едва ли е подлец. И това ли е всичко?

Той замълча и Соли продължи:

— Щом нямаш никакви доказателства, райга, не се мъчи да ми пречиш. Аз трябва да изпълнявам своите задължения. Твоята милитаристична параноя не е приемлива, когато се разпростира и върху хората, с които работя тук. Постарай се да я овладееш. Ще очаквам засилване на охраната с един-двама човека утре и толкоз.

— Да, госпожице — кимна Теяйо и си излезе. Главата му направо бучеше от гняв. Чак сега му дойде наум, че според новия гид Сан Убатат е възпрепятстван поради религиозен дълг, а не заради болест. Обаче не се върна. Каква полза?

— Остани още час-два, Сайем — нареди той на стража пред вратата.

После закрачи надолу по булеварда, опитвайки се да избяга колкото се може по-далеч от нея, от меките ѝ кафяви бедра, розовите пети и от тъпия ѝ, нагъл, развратен глас, който му даваше разпореждания. Отпусна се на озарената от слънцето прохлада, взря се в претъпканите улици с развети знамена за празника, в бляскавите,

величествени планини. Скоро се заслуша в пазарната шумотевица, за да отклони мислите си от случая и да се поразсее; но вървеше и гледаше собствената си сянка, която падаше като нож върху камъните пред него, съзнавайки пълното безсмислие на своя живот.

— Вайотът изглеждаше наистина разтревожен — каза Батикам с тих кадифен баритон. Тя се разсмя, в същото време бодна с вилицата парче от плодовата консерва и както капеше, му го пъкна в устата.

— Вече мога да закувам, Реуе — подвикна Соли и се настани срещу артиста на масата. — Направо съм прегладняла! Онзи пак беше изпаднал в редовния си фалически пристъп. Напоследък не му се е случило да ме спаси от нищо, а нали затова е поставен в края на краищата. Тъй че сам си съчинява разни истории. Как искам да ми се махне от главата. Толкова съм доволна, че го няма горкичкия Убатат да ми се мотае в нозете като вреден паразит. Ех, сега да се отърва и от майора по някакъв фантастичен начин!

— Той е човек на честта — подчерта макилът и в тона му липсваше всякаква следа от ирония.

— Та как може собственикът на роби да притежава и чест?

Батикам я изгледа с продълговатите си очи от обсидиан. Тя не умееше да прониква в очите на урелианците, колкото и красиви да бяха те, целите тъмни изпод клепачите.

— Мъжете с обществено положение вечно изтъкват тази тяхна скъпоценна придобивка — продължи Пратеничката. — И честта на „своите“ жени, разбира се...

— Това е огромна привилегия — каза актьорът. — Завиждам на хората, които я имат.

— О, по дяволите такова фалшиво достойнство! То е все едно да пикаеш, та да си оградиш територията. На Теяйо би могъл да му завиждаш само, че е свободен. От друга класа.

Батикам се усмихна.

— Ти си уникат сред моите познати. На никого не принадлежиш и никого не притежаваш. Ето я истинската свобода, най-голямото благо. Не зная дали и сама го съзнаваш.

— Разбира се, че да — кимна Соли. Той пак се захвана със закуската, но в интонацията му се бяха прокраднали нотки, които тя не

бе долавяла никога преди. Развълнувана и леко тревожна, добави подир малко: — Ти скоро ще си заминеш оттук.

— Прочете ми мислите. След десет дни нашата трупа поема на турне из Четирийсетте държави.

— О, приятелю, толкова много ще ми липсваш! Ти си единственият мъж... единственият човек тук, с когото мога да си поговоря... да оставим настрана секса...

— Че нима някога сме го оставяли?

— Не често — отвърна му през смях, ала гласът ѝ потрепера. Макилът протегна ръка към нея; Соли приближи и седна в скута му, а халатът ѝ се разтвори.

— Какви прелестни топли гърдички има това момиче — шепнеше той, като ги галеше и целуваше, — какъв нежен корем... — Реуе влезе с отрупан поднос и тихо го положи. — Изяж си сандвичите, мила Пратеничке — каза Батикам.

Тя се отскубна от прегръдката му, за да заеме отново стола си усмихната.

— Ти си свободна и затуй си позволяваш да бъдеш искрена — подхвърли той, докато внимателно обелваше сочно златисто пини. — Ето защо не съди толкова сурово онези, които не могат да бъдат. — Отрязва колелце от плода и ѝ го пъкна в устата през масата. — Да те познавам, беше за мен глътка свобода. Ефирен полъх, сянка, но все пак свобода...

— Само след няколко години, Батикам, и ти *ще* бъдеш наистина свободен. Цялата тая идиотска система на роби и господари ще се разпадне напълно, щом Уерел стане членка на Екумен.

— Ако стане.

— Нима се съмняваш?

Актьорът сви неопределено рамене.

— Аз съм от Яйоуе — вметна той.

Тя го изгледа объркана.

— О, така ли?

— Изобщо не съм бил там с трупата — обясни. — И сигурно никога няма да имам шанса. Много са им притрябвали макили. Но това е моята родина. Моят народ. Моята свобода. Кога ще видя... — беше вдигнал юмрук, после го отпусна, сякаш се отказва да продължи. Само

се усмихна и се върна към закуската си. — Време е да се прибирам в театъра. Репетираме една пиеса за Деня на прошката...

Сетне Соли отиде в двореца. Правеше настоятелни опити да получи пропуск за мините и огромните държавни ферми отвъд планините, откъдето се стичаха всички богатства на Гатай. Също толкоз настоятелно опитите ѝ биваха осуетявани — по протоколни и бюрократични причини. В началото сметна, че не искат Пратеничката да се занимава с нищо освен с безсмислени празненства. Обаче някои бизнесмени бяха изпуснали недомлъвки за условията на работа; това я накара да подозира, че може би *там* се крие още по-чудовищна експлоатация на робите от онази в столицата. И днес не стигна доникъде, принудена да чака срещи, които не ѝ бяха уредени. Старецът, заместил Сан, не схващаше повечето от онова, което тя говореше на езика на Вое Дайо, а щом мина към гатайски, вече престана да я разбира напълно — кой знае дали поради глупост или нарочно. За щастие майорът отсъства цялата сутрин, заменен от един войник, но после се появи в двора мълчалив и сърдит. Съпровожда я дълго, докато най-накрая Соли се отказа и си отиде у дома, за да се окъпе.

Батикам дойде късно вечерта. Посред свободната им любовна игра с обратни роли, на която я бе научил (струваше ѝ се толкова вълнуваща!), жената усети как ласките му стават все по-забавени, омекнали, милваха тялото ѝ като пера и тя неутолено се прилепи до него. Тогава разбра, че е задрямал.

— Хей, събуди се — разсмя се Пратеничката, макар че я поби хлад, и леко го разтърси.

Тъмните му очи се отвориха, стреснати, налени със страх.

— Извинявай — веднага каза Соли. — Спи, уморен си. Не, не, не се безпокой, ще довършим утре.

Той обаче продължи и сега, въпреки всичкото му умение и нежност, тя за първи път осъзна, че макилът просто изпълнява едно от своите задължения.

На сутринта по време на закуската го запита:

— Не можеш ли да се отнасяш с мене като с равна, а, Батикам?

Наистина изглеждаше уморен, по-стар от обикновено. Не се усмихна. След кратък размисъл реагира:

— Какво очакваш да ти отговоря?

— Че можеш.

— Да — тихо каза той.

— Не ми се доверяваш — забеляза посланичката с горчив глас.

Подир малко актьорът спомена:

— Днес е Денят на прошката. На тази дата Мадона Туал се явила сред хората на Асдок, които били насъскали зверове срещу нейните последователи. Тя слязла между тях, възседнала огромен леопард с огнен език. Те се свлекли на земята, обзети от ужас, но светицата им простила, а сетне ги благословила — той разиграваше историята изразително с тембъра и ръкомаханията си. — Прости ми и ти.

— Защо? Не виждам причини.

— О, всеки от нас има за какво да иска прошка. Затова и ние, камиитите, се обръщаме към Милосърдната от време на време. Нуждаем се от нея. Значи днес на празника ти ще бъдеш самата Мадона Туал?

— Просто трябва да запаля някакъв огън, доколкото ми казаха — уточни Соли с известна тревога, после се разсмя. Когато той си тръгна, жената му обеща, че след тържеството ще иде да го гледа в театъра.

Теренът за конни надбягвания, единственото по-обширно място в близост до града, бе претъпкан; провикваха се амбулантни търговци, плющяха знамена; кралските коли преминаваха напърно през тълпата. Тя се разделяше, за да ги пусне, и пак се скупчваше. Бяха издигнати подиуми със скамейки за аристокрацията и собствениците, със закрити отделения за дамите. Ето че Соли видя нечие возило да кара право насам. Силует в пурпурна мантия излезе от купето и бързо изчезна зад завесите. Дали имаше дупки в тях, откъдето да наблюдават церемониала? В гмежта можеха да се забележат жени, ала само асети. Едва сега разбра, че и нея ще държат скрита до момента на участието ѝ — алена палатка беше приготвена специално за целта недалеч от оградения с въжета хиподрум. Там свещениците вече пееха. Сервилните, но непоколебими придворни я напъхаха в тази шатра.

Вътре завари робини. Те ѝ предложиха чай, бонбони, огледала, грим и масла за коса и ѝ помогнаха да облече сложно изработената жълто-червена дреха, с която трябваше да бъде при кратката „поява“ на Мадона Туал. Още не бяха я информирали какво точно се очаква от нея, а жените отвръщаха еднообразно:

— Нашите свещеници ще ви кажат, госпожице. Вие ще тръгнете с тях и ще запалите огъня. Всичко е подготвено.

Остана с впечатление, че и те не са осведомени повече. Бяха хубави момичета, развълнувани, че ще участват в церемонията, без въобще да се интересуват от религиозната страна на нещата. Самата Пратеничка знаеше какво символизира пламъкът, който ще лумне. В него изгаряха простъпките и прегрешенията, за да бъдат забравени. Много добра идея.

Долу духовниците надаваха възгласи и тя надникна: наистина имаше шпионки в платното на палатката. Тълпата бе нараснала. Никой (освен тези по стъкмените открити места и непосредствено до въжетата) не можеше да вижда нищо, но всички развяваха златисточервени знаменца, дъвчеха пържено месо и се забавляваха, докато хорът продължаваше своите плътни напеви. В най-далечния край отдясно Соли зърна познато лице — на майора, разбира се. Не му бяха разрешили да влезе в колата заедно с нея и той беше направо побеснял от яд. Все пак се бе добрал дотук и изправил на пост.

— Госпожице, свещениците идат! — викнаха момичетата и огледаха прическата и диплите на ужасно неудобната ѝ премяна. Те още оправяха туй-онуй, когато тя излезе от шатрата, ослепена от слънчевата светлина. Усмихна се и се опита да застане *величествено*, както подобава на една богиня. Наистина не ѝ се щеше да им проваля тържеството.

Двама мъже със сакрални одежди и отличия я чакаха непосредствено пред входа. Веднага пристъпиха напред, хванаха я за лактите и казаха:

— Оттук, Пратеничке, оттук.

Разбра, че няма да ѝ се наложи сама да поеме инициативата. Несъмнено те смятаха, че жените не умеят да мислят, ала при сегашните обстоятелства това беше облекчение за нея. Поведоха я побързо, отколкото смогваше да върви в тясната си дреха. Ето че се озоваха зад откритите подиуми. Но нима арената не бе в обратна посока? Тъмна кола идваше право насреща им, като разпръсна малцината, изпречили се по пътя. Някой изкрещя. Духовниците внезапно започнаха да я дърпат, мъчейки се да побегнат; един от тях нададе вик и я пусна, повален изневиделица от юмрук. Жената се намери посред меле, без шанс да се отскубне от желязната хватка, а

нозете ѝ едва мърдаха, оковани от ритуалното облекло. Разнесе се ужасен тътен, нещо я удари и тя падна на земята. Не можеше вече нито да вижда, нито да чува. Опитваше се да се бори, обаче ѝ запушиха устата, напъхаха лицето ѝ в чувал и скоро Соли усети, че я връзват.

Колата потегли. Мина много време. Наоколо шумоляха сипкави гласове. Говореха комай на гатайски. Трудно се дишаше. Пратеничката престана да се противи, безсмислено беше. След доста дълъг преход я извлякоха вън като труп и трескаво я помъкнаха през някаква врата, после надолу по стълбище и я оставиха на легло, отчаяно забързани. Тя притаи дъх. Мъжете приказваха все тъй шепнешком, нищо не им се разбираше. В мозъка на Соли още бучеше онзи ужасен тътен — кой знае дали бе истински? Дали я бяха ударили? Чувстваше се замаяна, сякаш е препила.

Някой ѝ извади кърпата от устата. Един чернокож човек я обърна, за да развърже ръцете ѝ, сетне краката и през цялото време мърмореше на воедайански:

— Не се плаши, госпожице, няма да ти сторим зло. — Той чевръсто се отдръпна от нея. Бяха петима или шестима, в тъмното беше трудно да се преброят.

— Чакай тука — каза друг. — Всичко наред. Бъди добре.

Тясна, много висока стая. Мрачни тухлени стени, спарен въздух. Осветяваше се от биолуминесцентна лампа на тавана, която разпръскваше бледи лъчи, без да хвърля сенки. Тази светлина вероятно бе напълно достатъчна за очите на уерелианците. Значи я бяха похитили. Ами сега? Тя продължи своя оглед: дебел матрак, върху който седеше, одеяло, врата, метална каничка и чаша. Отходна дупка ли е онова там в ъгъла? Спусна крака и ритна нещо на пода — наведе се над него и се взря в тъмнеещата купчина. Беше проснато тяло. Някакъв мъж. И униформата, и чертите му бяха толкова неясни, че Соли едва ги различаваше, но веднага разбра кой е. Дори тук майорът не дръзна да я остави.

Стана, като се олюляваше, и отиде да види отходното място. Не беше нищо повече именно от циментово отворстие. В ноздрите я удари дъх на дезинфектори, примесен с воня. Болеше я глава и Пратеничката отново приседна. После започна да разтрива китките и глезените си, за да дойде постепенно на себе си. *Похитена*. Какво да прави? Е, ами той?

При внезапната мисъл, че би могъл да е мъртъв, тя потръпна и хлъцна.

След малко бавно се наклони. Опита да види лицето му, вслушвайки се дали диша. Обзе я чувството, че е оглушала. Не можеше да долови никакъв звук. Протегна ръка, цялата разтреперана, на границата на припадъка, и докосна абаносовото чело. Оказа се хладно, изстинало. Ала скоро в пръстите ѝ се вля мъждукаща топлинка. Сви се на матрака и взе да го оглежда. Райга лежеше съвсем неподвижен, но когато сложи длан върху гърдите му, усети редките удари на сърцето.

— Теяйо — промълви жената. Не се осмеляваше да говори инак освен шепнешком.

„Бъди добре.“ И какво друго беше казал? Да чака. Явно това е програмата за момента. Може би не е лошо да дремне. Ако успее да заспи, утре вече ще са я откупили и тя ще е на свобода.

Събуди се и се сети за часовника си. Сънливо се вторачи в лъскавия циферблат — установи, че е спала само три часа. Празничният ден още не беше отминал и очевидно за откуп бе доста рано. Нямаше да иде на театър, нито да се срещне с макила. Зениците ѝ бяха привикнали към слабата светлина и чак сега Соли забеляза, че отстрани на мъжа има засъхнала кръв. Опипа черепа му и намери голяма цицина точно над слепоочието. Отдръпна изцапаните си с червено ръце. Явно го бяха измлатили. Сигурно той беше човекът, който се нахвърли върху онзи проклет свещеник. Посланичката не си спомняше нищо друго освен един силует, стрелнал се диво, после удар и нечий стон. Сетне се надигна ужасният тътен, покрил всичко останало. Тя изцъка с език, блъсна по стената, опитвайки се да разбере дали не е оглушала. Чуваше добре. А може би и нея са я цапардосали? Пипна главата си, но изобщо не откри подутина. Райга навярно е получил сътресение на мозъка, щом не може да дойде в съзнание вече три часа. Колко ли е тежко? И кога пак ще се появи някой от похитителите?

Исправи се и за малко не рухна — това проклето одеяние все ѝ се мотаеше в краката. Поне да носеше собствените си дрехи, не тоя претенциозен боклук, дето се облича с прислуга! Соли свали долната

част на костюма и си пригоди пола от шала, която ѝ стигаше до коленете. В стаята бе по-скоро усойно и влажно. Започна да кръстосва напред-назад, колкото да се стопли: четири крачки и обратно... четири крачки и обратно... Пробва и няколко упражнения за загряване. Просто бяха захвърлили майора на пода. Дали не му е студено? Изпаднал ли е в шок? Хората в подобно състояние трябва да бъдат на топло. Тя дълго се колебаеше, без да знае какво да предприеме, учудена от собствената си нерешителност. Да опита да го вдигне на матрака? Ами не е ли опасно да се мърда? Къде, по дяволите, се губеха онези мъже? Та тук ставаше въпрос за живот или смърт!

Пратеничката се надвеси над него, извика:

— Райга! Теййо! — и подир миг той си пое дъх.

— Събуди се! — едва сега си спомни, че е твърде важно да не се оставя човекът с мозъчно сътресение да потъне в кома. Освен ако вече не го е сторил по волята Божия.

Мъжът отново си пое дъх, лицето му се промени и излезе от своето мъртвешко вцепенение. Чертите му омекнаха, накрая отвори очи, замига разфокусирано.

— О, Камие — произнесе с тих глас.

Тя самата не можеше да повярва колко много се зарадва, щом разбра, че военният идва на себе си. *Бъдете добре.* Явно, че главата го цепи от болка и даже си призна, че вижда удвоено. Соли му помогна да се довлече до матрака, зави го с одеялото. Той не задаваше никакви въпроси, лежеше безмълвен и скоро заспа. След като го оправи, се върна към загряващите упражнения и се занимава дълго. Пак си погледна часовника. Бяха минали общо четири часа от същия ден, деня на тържеството. Още дори не се беше свечерило. Кога ли щяха да дойдат заговорниците?

Те се появиха чак на сутринта след безкрайната нощ. Металната врата бе отключена и се отвори с трясък. Един от тях влезе с поднос, а други двама застанаха на прага, насочили оръжие. Нямахше къде да се остави таблата освен върху пода, тъй че посетителят я тикна в ръцете ѝ с думите: „Извинявай, госпожице!“, после се обърна и излезе. Вратата шумно се хлопна подире му, бравата изщрака. Соли замръзна на място.

— Почакайте! — извика след миг.

Мъжът се бе събудил и замаяно се озърташе наоколо. Щом се озова тук заедно с него, Пратеничката престана да го нарича в ума си с

прозвището майора, но още не беше усвоила съвсем името му.

— Това сигурно е закуската за нас — тя се тръшна на матрака.

Плетеният поднос бе покрит с кърпа. Вдигна я и отдолу се показа купчина гатайски пшеничени питки, натъпкани с месо и зеленчуци, няколко плода, манерка, изкована от сплав с майсторски орнаменти.

— Дали пък не е закуската, обядът и вечерята ни? — забеляза жената. — По дяволите! Е, добре. Изглежда приятно. Можеш ли да се храниш? Да седнеш?

Той се изправи мъчително, като се облегна на стената и затвори очи.

— Все още ли виждаш двойно?

Теййо промърмори нещо, за да потвърди.

— Жаден ли си?

Нов шепот на потвърждение.

— Ето, дръж — посланичката му подаде чашата.

Райга я хвана с две ръце и я поднесе към лицето си. Отпиваше бавно, на глътки. През туй време тя изяде три-четири сандвича и с усилие се накара да спре. След кратко колебание избра едно пини.

— Желаш ли да хапнеш някой плод? — попита го с известно чувство на вина. Той не отвърна. Спомни си как Батикам беше белил златисто пини и ѝ го бе пъхал на резенчета в устата вчера. Струваше ѝ се, че е било безкрайно отдавна.

Призля ѝ от погълнатата храна и тя взе чашата от отмалялата ръка на мъжа, който отново се беше унесъл. Наля си вода и също на глътки я изпи.

Когато се почувства по-добре, отиде до вратата. Огледа я внимателно — ключалката, желязната повърхност, касата. После опипа тухлените стени и циментовия под, търсейки Бог знае що, може би начин да се измъкнат оттук, някаква... Най-разумно е да си направи упражненията. Насили се за десетина комбинации, но пак ѝ прилоша и полегна. Скоро се разплака. Малко по-късно се стресна след къса дрямка. Искаше да пикае. Клекна над дупката и чу как урината се стича надолу. Нямахте с какво да се избърше. Седна на матрака, като протегна нозе, хванала се за глезените. Наоколо цареше пълна тишина.

Обърна се да погледне Теййо. Бе отправил ням въпрос към нея, при което Соли се сепна. Мъжът веднага отмести очи встрани. Все още

лежеше приповдигнат на стената, в неудобно положение, но отпуснат.

— Сигурно си жаден? — запита го.

— Да, благодаря — кимна той. Тук, където всичко й беше чуждо, неговият тих, мек глас й се стори приятен, защото напомняше нещо познато. Тя напълни чашата и му я подаде. Сега райга я взе много по-стабилно, присядайки да я изпие. — Благодаря — прошепна повторно.

— Как ти е главата?

Пленникът опипа с треперещи пръсти подутината, примига от болка и отново се облегна назад.

— Единият имаше прът — рече Пратеничката и изведнъж предметът изплува в съзнанието й: свещенически жезъл. — Ти се нахвърли върху другия.

— Бяха ми отнели оръжието — обясни той със затворени очи. — Понеже било празник.

— Цялата се бях уплела в ония проклети дрехи и изобщо не можах да ти помогна. Слушай, ти чу ли експлозията?

— Да. Предполагам, че е била за отклоняване на вниманието.

— Кой ли са според тебе тези хлапета?

— Революционери. Или...

— Нали каза, че гатайското правителство го е допуснало с мълчаливо съгласие?

— Не съм убеден — промълви Теяйо.

— Ти излезе прав. Аз сбърках, прости ми — каза тя, доволна, че се е сетила да му поиска прошка.

Военият само леко махна с ръка, че това няма значение.

— Още ли виждаш двойно?

Той нищо не отвърна. За пореден път започваше да се унася.

Соли се опитваше да си спомни някои селишки дихателни упражнения, когато вратата се отвори с трясък и същите трима младежи (двама от които с пушки) отново нахлуха. Всичките бяха чернокожи, с късо подстригани коси, особено напрегнати. Водачът им се наведе да остави шарен поднос долу и без никакво предупреждение тя го хвана за ръката.

— Почакайте! — спря го. Не отместваше поглед от лицата им, нито от дулата на оръжията. — Почакайте малко, изслушайте ме! Този мъж тук е ударен в главата. Трябва лекар; трябва ни още вода, аз не

мога дори раната му да промия; липсва тоалетна хартия. И що за хора сте вие в края на краищата?

Човекът, когото бе дръпнала за китката, ѝ изкрещя:

— Пускай! Веднага ми пусни ръката!

Посланичката се изправи, без да го освободи, докато онзи отстъпваше към съратниците си с пушките.

— Добре, госпожице, жалко за безпокойство — произнесе той и в очите му се появиха сълзи на болка. — Ние патриоти. Ти изпратиш вест от нас на голям претендент, ние също. Никой не пострада. Хубаво? — заговорникът продължаваше да върви назад и един от въоръжените се блъсна във вратата. Чу се трясък, шум от стъпки. Отидоха си.

Тя си пое дълбоко дъх и се обърна. Теййо я наблюдаваше.

— Опасно действие — каза с лека усмивка.

— Знам — отвърна му, едва дишайки. — Глупаво беше. Ех, не успях да се сдържа. Направо съм разбита. Но какво да сторя, като ни подхвърлят по нещо и изчезват! — Цялата се бе обляла в сълзи, както винаги след сблъсък или скандал. — Чакай да видим изненадите този път — и Соли вдигна подноса върху матрака. Пак беше покрит с кърпа, това смешно наподобяваше обслужването в хотел или в дом с прислуга.

— Страхотен разкош! — промърмори тя.

Под кърпата се показаха купчина сладкиши, сгъваемо джобно огледалце, гребен, малко шише с нещо, което излъчваше миризмата на увехнали цветя, и кутийка с гатайски тампони. Поне така ги определи.

— Дамски принадлежности. Дявол да ги вземе и тъпанарите! Естествено аз не мога да изтрая дори ден, без да се оглеждам! Чумата да ги тръшне!

И Пратеничката запокити всичко друго без сладкишите в отсрещната стена, макар добре да знаеше, че ще прибере тампоните и ще ги скрие под матрака. Боже опази, току-виж ѝ се наложило да ги използва, ако закиснат тук — колко? — да речем, още десетина дни. „О, Господи!“ — помисли си. Събра дреболиите, празната кана и обелките от плодовете, които бяха изяли, върху свободния поднос и го сложи до вратата.

— Боклуци — вметна Соли на воедайански. Чак сега осъзна, че по време на избухването си беше говорила на някакъв друг език,

вероятно езика на Алтера. — Не разбирате ли бе, хора, как усложнявате живота на една жена? Може да я накарате да се разочарова от себе си и да намрази своя пол!

— Смятам, че са имали добри намерения — прокашля се Теййо. Тя забеляза, че в гласа му няма и следа от ирония. Дори да изпитваше задоволство от нейния позор, явно му бе неудобно да го показва. — Струват ми се аматьори.

След малко Пратеничката промълви:

— Това може да се окаже зле.

— Да, така е...

Той седна на матрака и предпазливо си опипа цицината на главата. Острата му, гъста коса бе цялата сплъстена от кръв около раната.

— Напомнят ми похитители — каза райга. — Сигурно ще искат откуп. Не се държат като убийци, пък и тогава не носеха оръжие. Инак нямаше да ги допуснат на празника, щом отнеха и моето.

— Значи считаш, че тези са по-различни и предупреждението не се е отнасяло за тях?

— Не съм категоричен.

Теййо спря да опипва подутината си, защото го заболя.

— Колко вода ни е останала?

Тя му подаде още една чаша.

— Ох, няма да стигне за промивка. Да ми пратят някакво си тъпо, проклето огледало, когато са ни нужни съвсем други неща!

Той ѝ поблагодари, отпи от скъпоценната течност и се облегна назад, изцедил я до капка.

— Едва ли са възнамерявали да приберат и мен.

След като размисли над думите му, Соли заключи:

— Май са се уплашили да не ги разпознаеш.

— Ако са имали място и за моя милост, надали щяха да ме тикнат в тази килия с дама — говореше с известна ирония. — Затворът е бил подготвен за теб. Трябва да е някъде в града.

Тя кимна.

— Пътят с колата беше около половин час, може би и по-малко. Въпреки че не съм твърде уверена, бяха ми сложили чувал върху главата.

— Навярно са изпратили известие на краля и не са получили отговор, или не са останали удовлетворени от него. Току-виж те накарали лично да напишеш до двореца.

— Защо? Сигурно да потвърдя пред правителството, че наистина съм им в ръцете, а? Но от какъв зор ще искат такова потвърждение?

Смълчаха се.

— Извинявай — каза офицерът. — Не мога да мисля.

Той легна. Чувствайки се уморена, унижена, потисната след своя гневен изблик, Соли се настани до мъжа. Беше намотала полата на богиня, за да си направи възглавница, докато той нямаше. Метнали бяха одеялото върху краката си.

— Нуждаем се от две възглавници — промърмори посланичката. — И от още завивки. Сапун... Изпускам ли нещо?

— Да, ключ — допълни райга.

Те почиваха един до друг в тишината под слабата неизменна светлина.

На следната сутрин, към осем според часовника на Соли, патриотите се появиха отново. Този път бяха четирима. Двама застанаха до вратата със заредени пушки, а колегите им едва се сместиха в тясното помещение и се обърнаха към пленниците, които седяха с кръстосани нозе върху матрака. Новият говореше воедайански по-добре. Заяви, че много съжаляват, задето е трябвало да причинят неприятности на дамата, и ще се постараят (доколкото е възможно) да облекчат нейното положение. Нека бъде търпелива и напише собственоръчно известие до самозвания крал, в което да му обясни, че ще я пуснат на свобода веднага щом монархът разпорежи Съветът да анулира споразумението с Вое Дайо.

— Ама *той* не може да направи това — тросна се тя. — Няма да му позволят.

— Моля, без коментари — отсече мъжът с грубостта на фанатик. — Ето лист и писалка. Ето го и текста.

Остави писмените пособия в ъгъла на матрака. Беше нервен, сякаш се бои да се доближи до нея.

Жената забеляза, че Теяйо се стреми да не се набива на очи — седеше, без да помръдне, със сведена глава. Заговорниците не му

обръщаха ни най-малко внимание.

— Ще ви послушам, но искам в замяна вода, много вода, сапун, одеяла, тоалетна хартия и възглавници, както и лекар. Искам да идва човек, когато чука на вратата, и по-прилични дрехи. Топли мъжки дрехи.

— Никакъв лекар! — извика похитителят. — Действай!

Бе твърде неспокоен и Соли не посмя да го дразни допълнително. Прочете заявлението, преписа го с едрия си детински почерк — тя рядко пишеше на ръка — и му го подаде. Той само му хвърли един поглед, сетне без нито дума повече бързо изведе останалите от стаята. Отидоха си с трясък.

— Дали пък не трябваше да откажа?

— Струва ми се, че не — реагира Теяйо. Внезапно се изправи, обаче тутакси седна, защото му се зави свят. — Умееш да се пазариш.

— Ще видим къде ще му излезе краят. О, Господи, какво ли става?

— Навярно Гатай не желае да изпълни тези изисквания, но щом Вое Дайо и Екумените научат, непременно ще упражнят натиск.

— Дано да побързат. Сигурно кралството е доста объркано и се мъчи да прикрие цялата работа, за да не се изложи — дали има такава вероятност? Колко ли ще могат да удържат? Ами твоите хора? Няма ли да се опитат да разберат ситуацията около теб?

— Несъмнено — отвърна той с характерната си вежливост.

Странно как неговите сковани маниери, които винаги я бяха отблъсквали, тук й въздействаха съвсем иначе: тая сдържаност и спазване на формалностите я караха да се чувства още част от мирозданието извън тясната килия. О, те пак ще се върнат там, където нещата са далеч по-трайни. „Всъщност какво значение има дали животът е траен?“ — питаше се тя и не можеше да си отговори. Никога до днес не се бе замисляла над подобен въпрос. Но тези млади патриоти обитаваха един свят с твърде крехко равновесие. Искания, насилие, бързане — и всичко това защо? Заради някакъв фанатизъм, омраза, власт.

— Щом излязат, и почвам да се плаша — тихо си призна Соли.

Офицерът се прокашля:

— Аз също.

Упражнения.

— Хвани се... Не, дръж се добре, не съм от стъкло! Ето така!

— Чакай! — изпъшка той усмихнат и развълнуван, докато тя му демонстрираше хватката, а пленникът я повтори.

— Хубаво. Сега застани тук. — Последва силен удар. — Видя ли?

— Ай! Боли ме!

— Извинявай, Теййо, не помислих за раната ти... Как си? Наистина съжалявам...

— О, Камие! — възкликна райга, седна и стисна челюсти за миг. Няколко пъти си пое дълбоко дъх. Пратеничката коленичи пред него разкаяна и разтревожена.

— Това — каза той, като едва успяваше да диша, — това не е честна игра.

— Естествено, та ние тренираме айджи. На Земята има една поговорка, че всичко е честно само в любовта и войната. Ох, толкова съжалявам, много глупаво беше от моя страна.

Мъжът се разсмя накъсано и тъжно, после тръсна глава.

— Покажи ми отново. Тъй и не разбрах какво стана.

... Упражнения.

— А какво правиш с ума си през същото време? — запита тя.

— Нищо.

— Оставяш го да се рее ли?

— Ами. Да не би аз и той да сме разделени?

— Така значи, Теййо... Не се ли съсредоточаваш върху нещо? Осланяш се просто на импровизацията?

— Съвсем не.

— Доколкото схващам, не му позволяваш да се рее.

— На кого? — възкликна сприхаво затворникът.

Пауза.

— Може би мислиш за...

— Не — прекъсна я той. — Тихо.

Дълго мълчание, почти четвърт час.

— Райга, не мога. Даже мозъкът ме сърби. Откога вършиш всичко това?

Пак мълчание; неохотен отговор:

— От двегодишна възраст.

Военният излезе от своята напълно отпусната поза и наведе глава, за да изпъне мускулите на шията си. Тя го наблюдаваше.

— А пък аз все се питам какво означава дълготраен живот — въздъхна Соли. — Нямам предвид неговата продължителност, та аз съм живяла единайсет хиляди години, но в момента този факт не е важен. Става въпрос за... Ако гледаш на битието като на *трайно* явление, това променя много неща. Също като да имаш деца. Дори само да поискаш да имаш деца. Някак се създава друго равновесие на силите. Странно. Замислила съм се над подобни теми сега, когато шансовете ми за успех са значително намалели...

Той не реагира. Притежаваше рядката способност да не казва нищо по такъв начин, че да я остави да говори. Беше един от най-затворените мъже, които познаваше. Повечето господа бяха толкова словоохотливи. И Пратеничката, разбира се, обичаше да бърби. Теййо обаче бе скъперник на думите. Тук и тя пожела да умее да мълчи.

— Това специален подход ли е? — попита го. — Просто да седиш, без да мърдаш?

Офицерът кимна.

— Дълги, дълги години практика. О, Боже, дали...

— Не, не — отвърна той, веднага доловил мислите ѝ.

— Но защо не направят нещо? Какво още чакат? Изтекоха вече девет дни!

От самото начало стаята бе разделена на две по негласно споразумение. Граничната линия минаваше по средата на матрака, чак до предната стена. Вратата се падаше в нейната част, отляво. Отходната дупка — в неговата, надясно. За да влезеш в чуждото пространство, трябваше да поискаш разрешение с едва доловим жест и отговорът се получаваше по същия начин. Щом някой използваше „тоалетната“, другият дискретно гледаше встрани. Това правило важеше и когато имаха повечко вода да се облеят, ала то се случваше рядко. Разделителната черта върху леглото се спазваше абсолютно. През нея преминаваха само гласовете, шумът и миризмата на телата им. Понякога Пратеничката усещаше топлината на Теййо. Физическата температура на уерелианците бе малко по-висока и във влажния,

спарен въздух се улавяше нежно излъчване, докато той спеше. Инак те никога не нарушаваха границата дори на сантиметър и в най-дълбокия си сън.

Соли се замисляше над ситуацията и от време на време тя й се струваше твърде странна. В други случаи я намираще за тъпа и перверзна. Та не можеха ли да се държат като цивилизовани хора по-удобно? Беше го докоснала един-единствен път. Тогава го довлече до матрака; после, когато разполагаха с още вода, му проми раната и изчисти сплъстената в косите му кръв с гребена, оказал се в края на краищата полезна вещ. Роклята на богиня служеше за безценен източник на превръзки и парцали. Щом главата му най-сетне се оправи, започнаха всекидневно да практикуват айджи. В хватките обаче се криеше надличностна, ритуална чистота, която бе далеч от обикновената близост. Извън тренировките неговото телесно присъствие оставаше свършено недосегаемо и ненатрапчиво.

При тези невероятно трудни обстоятелства райга продължаваше да проявява характерната си сдържаност. И туй не беше типично само за вайота, Реуе също я притежаваше; всички, всички освен Батикам. Но дали онова актьорско отдаване на нейните желания и прищевки е било истинската човешка връзка, както тя си я представяше? Спомни си страха, който видя в очите му през последната им нощ. Той не бе сдържан, ала притворен.

Такъв се оказа манталитетът на уерелианското общество: и роби, и господари бяха заклещени в еднакъв капан на пълно недоверие и чувство за самосъхранение.

— Теяйо — обърна се веднъж към боеца, — някак не схващам робството. Нека да ти обясня — макар че мъжът не бе направил жест да я прекъсне, нито да й противоречи, а я слушаше с вежливо внимание. — Не че не разбирам как може да се установи една обществена институция и отделният човек да стане част от нея. Не говоря дори за това, че вие я смятате за справедлива и функционална; не искам да я отхвърляте или приемате. Опитвам се да проумея индивида, повярвал, че две трети от разумните същества в света са негова неотменна, законна собственост. Пет шести всъщност, ако се включат и жените от твоята каста.

След известно време той каза:

— Моето семейство притежава дващест и пет асети.

— Недей да шикалкавиш.

Офицерът преглътна упрека.

— Струва ми се, че така се разкъсват изконните връзки между хората. Вие не сте близки с робите и робите не са близки с вас; помежду ви липсва нормално общуване, истинска взаимност. Държите се на разстояние едни от други, полагайки огромни усилия, за да запазите това състояние. И то не е естествено, ами напълно изкуствено, измислено от човека. Аз въобще не разпознавам физически господарите от асетите. Ти успяваш ли?

— В повечето случаи не.

— А културно, в поведението?

Той се поколеба малко и кимна отрицателно.

— Вие сте една раса и народ, свършено идентични във всичко, със съвсем слаби нюанси в цвета на кожата. Ако някое асетско дете бъде възпитано като собственик, то няма да се различава по нищо от бароните и обратно. Върхушката на Уерел прекарва целия си живот, крепейки чудовищното разделение, което всъщност не съществува. Просто не разбирам как не виждате колко това е безсмислено. Нямам предвид икономически.

— В годините на войната... — започна Теяйо и после дълго мълча, преди да продължи. Въпреки че имаше да споделя още много неща, тя го изчака, любопитна да чуе думите му. — Аз съм бил на Яйоуе през гражданската война.

„Ето откъде са ти останали тези белези“ — помисли си посланичката. Колкото и деликатно да извърещаше очи, вече бе зърнала слабото му, черно досущ оникс тяло, а и докато практикуваха айджи, той все внимаваше да не засегне лявата си ръка с доста голяма издутина точно под бицепса.

— Работниците от плантациите се вдигнаха на бунт, първо в десетина от тях, после във всички. Поне в повечето. Елитните армии, изпратени там, включваха само собственици. Нямахме как да използваме роби, понеже можеха да дезертират. Бяхме все вайоти и доброволци. Господари против асети. Твърде скоро разбрах, че меря сили с равни. Е, след време ясно осъзнах, че съм се изправил срещу хора, които ме превъзхождат. Яйоуе ни победи.

— Но това... — подзе Соли, обаче млъкна; не знаеше какво да каже.

— Победиха ни от начало до край — въздъхна райга. — Отчасти, защото нашето правителство не допускаше, че са способни да се сражават по-добре, по-упорито, по-интелигентно и по-смело от нас.

— Та те са се борили за свободата си!

— Може би — вежливо, както винаги, отвърна той.

— Тъй че...

— Искях просто да ти обясня, че аз се отнасям с уважение към ония, срещу които трябваше да се бия.

— Всъщност нищо не знам за бойните действия — призна тя със смесено чувство на разкаяние и раздражение. — Била съм в Кеяк, ала това там не беше война, ами самоубийство на една раса, масово съсипване на биосферата. Предполагам, че има известна разлика. Едва тогава Екумен най-сетне се реши да състави Военната конвенция. След като Оринт, а после и кеякийците се изпоклаха. От Земята настояваха за тая Конвенция с векове, понеже и те замалко не скочиха в бездната. Аз съм наполовина земянка. Прадедите ми са се унищожавали помежду си из цялата планета в течение на хилядолетия. Какво? Да, също са били разделени на роби и господари в по-голямата си част... Обаче не съм уверена, че въпросното споразумение бе нещо добро. Не съм сигурна, че е справедливо. Кои сме ние, че да налагаме на някого как да постъпва? Идеята на Екумените беше да предложат път за помирение, да открият изход... не да създават забрани.

Теййо съсредоточено я изслуша, но дълго време не промълви.

— Свикнали сме да живеем в... разделение. Вечно. Права си, че по този начин изчерпваме енергията, духа. Ти си отворен човек.

„Той влага в думите си толкова усилие“ — помисли Соли. Не като нейните: те комай изплуваха от въздуха и се връщаха отново там. Всяко негово слово се докосваше до същността. Онова, което каза, бе истински комплимент. Тя го прие с благодарност, защото напоследък все повече установяваше, че губи вяра в себе си, а надеждата да се удовлетворят условията на похитителите им се изпарява.

— Много ли жестока беше гражданската ви война?

— Да — отговори райга. — Не мога... не мога нищо да си спомня. Само понякога ми се мяркат откъслечни картини — той вдигна ръка, сякаш да скрие очите си от светлината. После отправи неуверен взор към нея. Чак сега Пратеничката започна да схваща, че желязното му самочувствие е твърде уязвимо.

— От дъжд на вятър и на мен ми се явяват подобни проблясъци от Кеяк, без дори да зная дали действително съм ги преживяла. Обикновено вечер... — След минутка попита: — Колко си бил там?

— Около осем години.

Тя запримига.

— Май си имал късмет?

Въпросът ѝ бе странен, не искаше да прозвучи така.

— Аха — потвърди той. — При всички боеве. Хората, с които заминах, бяха убити. И то повечето още през първите месеци. Загубихме триста хиляди души на Яйоуе. Разбира се, никога не се споменава за това. Две трети от вайотите на Вое Дайо паднаха мъртви. Тъй че наистина извадих късмет, ако може да се нарече някакво щастие да останеш жив.

И Теййо сведе поглед към своите склучени ръце, затворен в себе си.

След малко Пратеничката каза тихо:

— Дано Бог да бди над тебе и сега.

Мъжът само стисна устни.

— Колко време е минало? — изпъна нозе той. След като се прокашля и автоматично погледна часовника си, тя му отвърна:

— Шейсет часа.

Похитителите им не се бяха появили вчера за обичайната проверка около осем, тази сутрин — също.

Нямаха храна, а и водата се беше свършила; те ставаха все по-вяли и мълчаливи. Изтекоха дълги минути, без никой да наруши тягостната тишина. Офицерът се стремеше да не пита за времето, доколкото успяваше да издържи.

— Ужасно е — отрони Соли, — направо е ужасно. Започвам да мисля...

— Не вярвам, че ще те оставят — прекъсна думите ѝ той. — Отговорни са за теб.

— Понеже съм жена ли?

— Донякъде и за това.

— По дяволите!

Теййо си спомни, че в предишния живот нейната грубост му се бе струвала обидна.

— Сигурно са ги хванали, убили са ги. Никой няма дори да се поинтересува къде сме — каза посланичката.

Райга не намери какво да добави, защото беше разсъждавал за същото поне стотина пъти напоследък.

— Кошмарно е да умре човек тъкмо тук — въздъхна тя. — В тая гадна воняща дупка. Цялата съм се вмирисала. От двайсет дни вече. Разхлабила съм се от страх, пък не мога да се отходя. Мъчи ме жажда, а липсва даже глътка вода.

— Соли! — викна ѝ той. За първи път изричаше името ѝ. — Замълчи. Не губи упование.

— В кое по-точно?

Военният не отвърна и жената продължи:

— Ти си толкоз затворен, не успявам да стигна до теб!

— Не казвам да имаш упование в мен...

— Ами в кого тогава? Няма *на какво* да разчитам!

Стори му се, че ще заплаче, но тя се изправи, хвана подноса и го запокити към стената с такава сила, че целият се разби на парчета.

— Веднага да идвате! Веднага, копелета проклети! Да ни пуснете оттук!

След туй седна отново върху матрака.

— Е, съдба — подхвърли.

— Чуваш ли?

Макар че в килията им не проникваха градските шумове, този път всичко се разтърси от внезапен страхотен тътен. Помислиха си, че може би е взрив.

Хлопна вратата.

Пленниците скочиха на крака, щом тя се отвори — бавно, не, не с трясък, както обикновено. Един от мъжете остана на пост пред прага, двама влязоха вътре. По-високият беше въоръжен и те не бяха го виждали никога преди. Другият, оня със суровото лице, когото бяха нарекли говорителя, изглеждаше така, сякаш бе тичал или се е бил: прашен, изтощен и леко замаян. Той притвори зад себе си. Държеше в ръце някакви листа. Четиримата мълчаливо се гледаха около минута.

— Вода! — кресна им Соли. — Подли копелдаци!

— Госпожице — обърна се към нея говорителят. — Искрено съжалявам — явно не я слушаше. Бе се взрял за първи път в райга. — Навън се водят боеве.

— Кои се бият? — подзе Теййо с обичайния си церемониален тон.

Младият човек реагира автоматично:

— Вое Дайо. Изпратили са щурмови части. След погребението обявиха, че ще използват войски, докато ни принудят да се предадем. Върлуват из града и убиват. Разкрили са всички центрове на староверците и някои от нашите.

— За чие погребение става дума? — намръщи се посланичката.

Когато той не отвърна, офицерът повтори въпроса.

— Естествено на дамата. И твоето. Ето, нося съобщенията. Беше под патронажа на правителството. Заявиха, че сте загинали при експлозията.

— Каква експлозия, по дяволите? — запита Соли с дрезгавия си прегракнал глас и сега онзи обясни:

— Ами на празника. Староверска работа. В огъня на Мадона Туал бяха сложени пиротехнични смеси, само че избухнаха преждевременно. Ние знаехме техния план и те спасихме, госпожице.

— Хм, значи сте ме спасили, говедо такова! — викна му тя. Върху напуканите устни на Теййо се появи усмивка на изненада, но той веднага я прикри.

— Дай да видя това — жената протегна длан и младежът ѝ връчи листовете.

— Незабавно ни донесете вода! — каза Соли.

— Я почакайте — намеси се райга, спазвайки по инстинкт заповедническият служебен тон, с който бе започнал.

Той седна връз матрака със съобщенията от пресата. За броени минути двамата затворници прегледаха официалните информации за покъртителната драма, разиграла се в Деня на прошката, и трагичната смърт на Пратеничката след терористичен акт, извършен от староверците. Упоменаваше се накратко и гибелта на един началник от охраната към посолството; при експлозията загинали над седемдесет свещеници и хора от публиката. Описваше се надълго и нашироко тържественото погребение, имаше репортажи за размирици, репресии, после, че кралят приет с благодарност предложението за помощ от Вое Дайо за справяне с вълната на тероризъм...

— Е, какво излиза? Че от двореца не сте получили никакъв отговор — вметна вайотът. — Защо тогава ни оставихте живи?

Соли го погледна така, сякаш намираше въпроса за нетактичен, ала онзи му отвърна със същата безцеремонност:

— Надявахме се, че страната ви ще даде откуп за вас.

— И ще го направят — кимна Теяйо. — Обаче вашите министри не бива да узнаят, че сме оцелели. Ако...

— Почакай малко — прекъсна го дамата и му хвана ръката. — Нека разсъдим трезво. Не трябва да изключваме възможността за намеса на Екумените. Единствената трудност е как да се свържем с тях.

— Щом тук са пристигнали части на Вое Дайо, трябва просто да пуснем съобщение до някой командир или до посолството.

Тя още стискаше топло десницата му в своята. Сетне размаха пръст срещу човека, който стоеше редом с говорителя, и му кресна:

— Похитили сте звездната Пратеничка, тъпанари нещастни! Е, сега ще се наложи да си размърдате мозъците, като не сте го сторили навреме! И аз ще се напъна. Изобщо не възнамерявам да се оставя на проклетото ви правителство да ме убие само защото съм се оказала случайно жива и им обърквам плановете. За Бога, къде сте се укрили все пак? Измислете начин да се измъкнем заедно.

Мъжът със суровия фанатичен вид поклати глава.

— Напоследък повечето стоим тук, долу. Но няма опасност за вас.

— Гледайте за вашите чутури да няма опасност! — рече Соли. — И донесете вода, дявол да ви вземе! Трябва да си поговорим допълнително. Елате след час.

Най-неочаквано младежът се наведе към нея с разкривено лице.

— За каква се мислиш ти, чумата да те тръшне? — изкрещя ѝ той. — Мръсна чужбинска курва!

Теяйо вече беше скочил на крака, ала тя още по-здраво стисна ръката му. След минута мълчание говорителят и другият с него се обърнаха към вратата, превъртяха ключа и изчезнаха.

— Уф! — отдъхна си посланичката. Виеше ѝ се свят.

— Недей — започна райга, — недей... — Не успяваше да си намери думите в момента. — Те не разбират. По-добре е аз да контактувам с тях.

— Естествено. Една жена не може да дава нареждания. Тъпи гадняри! Нали казваше, че се били чувствали отговорни за мене!

— Така е — забеляза Теяйо. — Но са много млади. Фанатици. А и са твърде уплашени.

„Пък и ти им държиш остър господарски тон, сякаш са асети“ — помисли си офицерът, обаче не го изрази гласно.

— Ами аз също съм уплашена! — разплака се тя. После изтри очи и се надвеси отново над листовете. — Боже мой, та те ни смятат за мъртви от двайсет дни. Погребани сме преди петнайсет. Кого ли са закопали на наше място?

Както се оказа, хватът ѝ излезе доста силен: цялата му китка и дланта го боляха. Той внимателно се масажираше, без да сваля поглед от нея.

— Благодаря ти — каза ѝ. — Навярно щях да го ударя.

— О, зная. Това ваше проклето кавалерство. И оня с пушката да те простреля в главата. Слушай, друже. Сигурен ли си, че ако се свържеш с армията или охраната, ще направят нещо?

— Да, разбира се.

— Значи си убеден, че твоята страна не играе същата игра като Гатай?

Вайотът я изгледа. Щом проумя смисъла на тези думи, постепенно гневът, който бе потискал и спотаявал през всичките нескончаеми дни на общия затвор, се надигна у него в пристъп на негодувание, омраза и презрение.

Той скръцна със зъби, защото се опасяваше, че може да използва ругатни като оня млад патриот.

Отдръпна се в своята половина на стаята и седна върху своята част от матрака, малко гърбом към нея. Настани се с кръстосани крака, отпуснал ръце една в друга.

Соли продължи монолога си. Но мъжът нито я чуваше, нито ѝ отвръщаше.

Скоро тя го сепна:

— Трябва да поговорим, драги Теяйо. Разполагаме само с час. Според мен онези младоци ще направят, каквото им кажем, стига да предложим нещо приемливо.

Военният хапеше устни и мълчеше.

— Какво толкова изтървах? Сигурно съм те засегнала някак. Не зная причината, обаче те моля да ми простиш.

— Те... — той се опита да овладее гласа си. — Тия хора няма да ни предадат.

— Кои? Патриотите ли?

Райга не отвърна.

— Навярно имаш предвид Вое Дайо? Те ли няма да ни предадат?

В паузата, която последва въпроса ѝ, той изведнъж осъзна, че е права; че всичко беше просто заговор на силите в света; че неговата вярност и служба към родината са били съвсем напразни, безсмислени като досегашния му живот. Соли продължаваше да говори, искаше прошка, признаваше, че е сбъркала. Затворникът се хвана с две ръце за главата. Така му се щеше да заплаче, а очите му бяха по-сухи от камък.

Дамата прекоси границата и той усети, че слага длан върху рамото му.

— Теяйо, наистина много съжалявам — каза. — Не съм желала да те нараня. Аз искрено те уважавам. В тебе е цялата ми надежда и опора.

— Хайде, хайде — отрони мъжът. — Поне да ни бяха донесли малко вода.

Тя скочи и заудря по вратата с юмрук и с единия си сандал.

— Копелета такива! — крещеше.

Теяйо започна да обикаля из стаята — три крачки, кръгом... три крачки, кръгом... После отново се спря в своята половина.

— Ако си права — подзе той бавно, безучастно, — тогава и похитителите ни, и ние двамата сме застрашени не само от кралство Гатай, ами и от моето правителство. То може би... е поощрявало тези антидържавни фракции, търсейки оправдание да изпрати военни части тук... за да *въдворят ред*. Ето защо и знаят къде да открият отцепниците. Ние извадихме... късмет, че нашите младежи са... искрени.

Соли го гледаше с нежност, която му се стори неуместна.

— Онова, за което не се досещаме — продължи офицерът, — е чия везна ще наклони Екумен. Тоест... Всъщност съществува една-единствена страна в спора.

— Не, ние също сме страна. На потърпевшите. Ако посолството види, че Вое Дайо се стреми да завладее Гатай, то няма да се намеси, но и няма да одобри подобно действие. Особено щом е съпроводено с репресии, както изглежда.

— Насилието е насочено тъкмо срещу антиекуменските фракции.

— И въпреки това надали ще го приемат. А разберат ли, че съм жива, доста ще се ядосат на онези, които обявиха, че съм загинала в огъня. Проблемът е как да ги уведоим. Аз бях самотен космически представител тук. Кой може да бъде сигурна свързка?

— Всеки от моите хора, обаче...

— Навярно са ги освободили. Защо ще охраняват сградата на посолството, когато Пратеничката е вече погребана? Е, нека все пак опитаме — тоест да предложим на тия момчета да опитат.

В същото време ѝ хрумна нещо друго:

— Дали пък няма да склонят чисто и просто да ни пуснат да си вървим? Преоблечени. Това и за тях ще бъде най-безопасно.

След миг Соли си удари главата с юмруци:

— О, защо не донесат малко вода...

Гласът ѝ стържеше пресъхнал. Той изпитваше срам от своя гняв, от своята тъга, от самия себе си. Искаше му се да ѝ каже, че и тя е за него надежда и опора, че я уважава, че тя прояви невероятна смелост; ала думите не идваха. Бе изпразнен, изнурен, чувстваше се остарял. Ех, ако имаха няколко глътки от безценната течност!

Най-сетне им донесоха манерка и престояла храна. Явно похитителите се криеха от надвисналата угроза. Говорителят, който им довери нелегалното си прозвище — Кергат, участник в движението за освобождение на Гатай, — прибави, че цели райони били претърсени и опожарени, че войски на Вое Дайо контролират по-голямата част от града, включително двореца, и че пресата не съобщава почти нищо за това.

— Когато всичко свърши, моята родина ще бъде в чужди ръце — изрече той с неопишуема ярост.

— Но не за дълго — подхвърли Теяйо.

— А кой може да ги съкруши? — попита младежът.

— Яйоуе. Идеята Яйоуе.

И двамата го изгледаха удивени.

— Революцията — продължи райга. — Току-виж светът Уерел скоро се превърне в едно *ново Яйоуе*.

— Асетите ли? — възкликна Кергат, сякаш му бяха споменали за бунт на кравите или мухите. — Те не умеят да се организират.

— Ще видиш, че умеят — смирено каза другият.

— Вие нямате ли роби сред вашата членска маса? — обърна се Соли изумена към патриота. Той не си направи труда да ѝ отговори. Стана ясно, че я беше взел за асет. И Теяйо много добре разбираше защо — сам я бе определил като такава в предишния живот, когато подобни разграничения имаха известен смисъл.

— Твоята прислужница Реуе беше ли ти приятелка? — запита.

— Да — отвърна Соли, а после се коригира: — Не, по-скоро ми се щеше да бъде.

— Ами макилт?

След кратко мълчание произнесе:

— Струва ми се, че да.

— Знаеш ли къде е в момента?

Тя поклати глава.

— Трупата се готвеше да замине на друго турне няколко дни след тържествата.

— Всички пътувания подир празника бяха забранени — подчерта Кергат. — Освен на правителствени лица и военни части.

— Той живее във Вое Дайо. Ако е още тук, навярно ще го изпратят заедно с колегите му у дома. Пробвай да се свържеш с него, Кергат.

— Някакъв си макил ли? — възкликна младежът с неприязън и недоверие. — Сигурно е от твоите хомосексуални клоуни, които се обличат в женски дрехи?

Теяйо стрелна с поглед Соли: спокойно, спокойно.

— Бисексуални актьори — уточни дамата с пълно пренебрежение, ала за щастие и патриотът не ѝ обърна никакво внимание.

— Батикам е вещ човек — обясни райга. — Има контакти. Би могъл да помогне както на нас, така и на вас. Заслужава да се опита при положение, че е тук. Ще трябва да побързаме естествено.

— И за какво ще ни съдейства, щом не е гатаец?

— Защото е асет, а не собственик — бе отговорът. — Също член на Хаме — нелегално движение, което работи, за да свали правителството на Вое Дайо. Знаем, че хората от Хейн признават Хаме за легитимна организация. Той може да съобщи в посолството, че родолюбива групировка е спасила Соли и я крие на безопасно място,

тъй като я грози сериозна заплаха. Струва ми се, че Екумените ще реагират точно и навреме. Прав ли съм, уважаема Пратеничке?

Когато изведнъж беше отново титулувана, тя кимна леко, изпълнена с достойнство:

— Но това трябва да стане дискретно. Те биха предпочели да не прибегват към насилие, ако съществува възможност за политически средства.

Младежът се мъчеше да проумее и обмисли думите им. Разбирайки голямата му тревога, недоверчивост и обърканост, Теййо търпеливо чакаше неговото решение. Успя да забележи, че Соли също така търпеливо изчаква, склонила ръце. Видя му се изтъняла и мръсна; немитата ѝ, сплъстена коса бе провиснала. Тя беше храбра като дива кобила, настръхнала цялата. По-скоро би умряла, отколкото да побегне.

Кергат задаваше въпроси; райга отвърщаше разумно, стремейки се да вдъхне доверие. Понякога и жената се намесваше в разговора. Сега патриотът я изслушваше, макар и неловко, без желание след обидното прозвище, с което я бе нарекъл. Накрая си излезе, без да сподели своите намерения. Обаче взе името на Батикам и закодирано съобщение от офицера до посолството: „Вайотите на половин заплата бързо усвояват старите ритми.“

— Пълна идиотщина! — възкликна Соли, когато Кергат изчезна.

— Познаваш ли един хейнец, известен като Стария Ритъм?

— Я, да не би да ти е приятел?

— Беше много добър към мен.

— Той е на Уерел от самото начало. Като първи наблюдател. Специалист с голяма власт... А и доста интелигентен... Не мога повече да мисля. Ще ми се да лежа край някой поток сред планинска поляна и да пия ли, пия. Цял ден. Щом ожаднея, само да си протегна врата, пък да сърбам... Течаща вода... На слънце... Ох. Боже, Боже, слънце. Толкова е трудно, Теййо. Най-трудно от всичко ми е да повярвам, че наистина имаме шанс да се измъкнем оттук. Хем да се надяваш, хем да не се надяваш. Така се уморих да кисна в тоя зандан!

— Колко е часът?

— Осем и половина вечерта. По мръкнало. О, Господи, мръкнало! Да можеше да поседим сред мрака... Няма ли начин да се

покрие тази проклета биолуминесцентна лампа? Поне за малко? Да си представим, че е нощ, за да усетим и когато настъпи денят?

— Ако се качиш на раменете ми, ще я докопаш. Но с какво да ѝ завържем парче плат?

Те и двамата се умислиха, загледани в тавана.

— Не се сещам. Забеляза ли, че част от нея сякаш изгаря напоследък? Скоро може и да не се тревожим как да затъмняваме килята. Стига да останем още някое време...

— Уморен съм — каза той, който знае защо със стеснителен тон.

Разкърши се, погледна за разрешение да влезе в нейната половина, пийна няколко глътки, върна се на своя територия, свали си сакото и панталона. Докато правеше всичко това, Соли вече му бе обърнала гръб. Мъжът се сви върху матрака, издържа одеялото и се помоли наум: „О, велики Камие, дай ми сили да се уповавам на благородното в съдбата.“ Ала не успя да заспи.

Чуваше тихите ѝ движения. Тя се изпика, наля си чаша вода, събу сандалите, легна.

Измина доста време.

— Теяйо?

— Да.

— Как мислиш... дали ще бъде грешка... при сегашните обстоятелства... да се любим?

Мълчание.

— При сегашните обстоятелства не — едва чуто отговори той. — Но... в другия живот...

Тишина.

— Краткотрайният живот срещу дълготрайния — промълви Пратеничката.

— Да.

Пак мълчание.

— Не — каза райга и се обърна към нея. — Не бива.

Изведнъж те протегнаха взаимно ръце. Взеха се в обятията си, притиснаха се горещо, забързано, в сляпа жажда и копнеж и едновременно извикаха името на Бога — всеки на своя собствен език, а после, като животните, в ням възклик. Лежаха сгушени редом, изчерпани, овлажнели, потни, изтощени, възродени, възсъединени,

съживени в нежността на телата, в безкрайното търсене, в това древно откривателство, в дълговечния полет към някакъв нов свят...

Той бавно се събуди, чувствайки в плътта си лекота и блаженство. Лежаха прегърнати, лицето на офицера опряно до ръката и гърдите ѝ. Тя галеше косата му, от време на време раменете и врата. Мъжът дълго не помръдна, без да усеща нищо освен нейните плавни движения и хладната ѝ кожа до себе си, под пръстите си, до краката си.

— Чак днес разбирам — произнесе Соли полушепнешком над ухото му, — че не съм те познавала. Сега искам да те опозная — тя се наведе и го докосна с устни и с буза.

— Какво трябва да научиш?

— Всичко. Кажете ми кой си ти, Теяйо.

— Не знам — отвърна той. — Един човек, комуто ти си много скъпа.

— О, Господи — възкликна посланичката и за миг скри очи под грубото миризливо одеяло.

— А кой е Бог? — попита я сънено. Те използваша най-разпространения диалект на Вое Дайо, но тя обикновено ругаше с езика на Земята или Алтера. В случая Бог на алтериански означаваше *Сийт*, тъй че въпросът му всъщност бе: „Кой е Сийт?“

— Ох... Туал... Камие... който щеш. Думи. Несъвършенство на речника. Нима вярваш в тях? Впрочем извинявай! Такава глупачка се чувствам пред тебе, Теяйо. Бъркам ти в душата, върша посегателство... Ние всички сме агресори, независимо на какви пацифисти и светци се правим...

— Трябва ли да любя цял Екумен? — извика той и започна да милва гърдите ѝ, усещайки тръпката на желание, която премина в нейното тяло.

— Да — мълвеше Соли, — да, да, да.

Странно, мислеше си Теяйо, колко малко неща променя сексът. Всичко си е почти същото — ех, някак по-леко, без неловкост и задръжки. И едно сигурно, прекрасно удоволствие, когато имаха достатъчно вода и храна, за да могат да се обичат. Единствената разлика бе в особеността, за която той наистина не намираще подходящ израз. Наслада, нежност, любов, доверие: никое от тези

слова не беше точната, нито пък цялостната дума за това състояние. То бе свършено интимно, криещо се във взаимността на телата им, и не променяше нищичко на света, дори в конкретните обстоятелства при техния жребий. Оставаха си затворени. Бяха отпаднали и гладни през по-голямата част от времето. Все повече се страхуваха от все по-отчаяните си похитители.

— Искам да бъда истинска жена — заяви му веднъж Соли. — Да стана добро момиче. Кажи ми, друже, как да го постигна.

— Като не се предаваш! — възкликна офицерът толкова ожесточено, със сълзи в очите, че тя отиде до него и го прегърна.

— Горе главата! — подхвърли ѝ той.

— Естествено — съгласи се Пратеничката.

Но дойдеха ли Кергат или другите, бе спокойна и скромна, слушаше какво говорят мъжете, стоеше с наведено чело. Вайотът не можеше да я гледа да се държи така, обаче знаеше, че звездната гостенка има право.

... Ключалката щракна, вратата се отвори с трясък и го измъкна от окаения му, жаден сън. Беше нощ или много ранна утрин. Двамата любовници спяха плътно прегърнати, защото тъй се чувстваха по-приятно. Щом видя лицето на Кергат, изпита истински страх. Тъкмо от това се бе опасявал — да изложи, да покаже нейната сексуална уязвимост. Тя не се беше разбудила напълно и продължаваше да се притиска до него.

Влезе още един мъж; патриотът изобщо не реагира. Едва след известно време Теяйо си припомни, че вторият посетител е Батикам.

Когато го разпозна, остана съвсем слиян. Успя само да промълви името на макила, нищо друго.

— Батикам? — дрезгаво отрони смутената Соли. — Ох, Господи!

— Твърде интересен момент — каза актьорът със своя мек, школуван глас. Този път не бе облечен като травестит, ами носеше гатайски мъжки дрехи. — Възнамерявах да ви освободя, а не да ви обезпокоя, госпожице, райга. Имате ли нещо против?

Теяйо се беше надигнал и обуваше мръсните си бричове. Жената бе спала в скъсания панталон, който ѝ бяха дали похитителите. И двамата бяха по ризи за по-топло.

— Свърза ли се с посолството, Батикам? — попита тя със свито гърло, докато нахлузваше сандалите си.

— Да, бях там. Всъщност оттам идвам. Съжалявам, че се забавих толкова. Не съм и подозирал в каква ситуация се намирате.

— Кергат се погрижи за нас — веднага заяви офицерът.

— О, виждам. И то при значителен риск. Отсега нататък шансовете ви се увеличават. В случай че... — той го погледна право в лицето. — Райга, готов ли сте да се оставите в ръцете на Хаме? Някакви проблеми?

— Недей, Батикам — вметна Соли. — Можеш да му имаш доверие.

Теяйо завърза обувката си и се изправи:

— Всички ние сме в ръцете на великия Камие.

Макилт се разсмя с красивия си, заразителен смях, който добре си спомняха.

— Тогава с Бога напред — кимна той и ги поведе навън.

В *Аркамие* се казва: „Да живееш просто е най-сложното.“

Посланичката не пожела да напусне Уерел и след почивка на морския бряг за възстановяване на силите я назначиха наблюдател в Южно Вое Дайо. Теяйо се върна право у дома, защото научи, че баща му е тежко болен. След смъртта на възрастния вайот поиска неограничен отпуск и остана във фермата с майка си до нейната кончина две години по-късно. През този период той и Соли, на цял континент разстояние един от друг, се срещаша само инцидентно.

Скоро военният освободи асетите на фамилията, прехвърли им стопанството, продаде на търг своята вече напълно обезценена собственост и отиде в столицата. Знаеше, че Пратеничката е отседнала за известно време в посолството. Стария Ритъм му съобщи къде може да я намери. Откри я в голям стилин кабинет на дворцовата сграда. Изглеждаше някак остаряла, много елегантна. Погледна го с посьрнало, но умно и одухотворено лице. Не излезе напред да го приветства и да се ръкува с него. Само му каза:

— Теяйо, помолиха ме да стана първият екуменски представител на Яйоуе.

Той мълчеше.

— Току-що имах връзка с Хейн — тя скри очи в шепите си. — Боже милостиви!

— Искрено те поздравявам, Соли.

Жената внезапно се затича насреща му, прегърна го и извика:

— О, Теййо, и майка ти е починала, никога не съм очаквала, толкова съжалявам, никога, никога... Все си мислех, че можем... Какво ще правиш сега? Там ли смяташ да останеш?

— Продадох имението — обясни й. Той по-скоро приемаше, отколкото да отвърща на нейните прегръдки. — Надявах се пак да служа в охраната.

— Ти си продал фермата? Но аз така и не съм я видяла!

— И аз не съм виждал твоето родно място.

Настъпи мълчание. Тя се отдръпна от него, двамата се загледаха един в друг.

— Ще дойдеш ли? — попита го.

— Ще дойда — отговори райга.

Няколко години след като Яйоуе стана член на Екумените, временният представител Соли Агат Теруа замина с пратеническа мисия на Земята. По-късно се върна в Хейн, където показва отлична служба като постоянен дипломат. При всичките й пътувания и всички постове, които заемаше, бе придружавана от съпруга си — армейски офицер от Уерел, много красив мъж, толкова затворен, колкото тя беше общителна и открита. Хората, които ги познаваха, знаеха с каква взаимна обич и доверие се отнасяха помежду си. Може би Соли излезе по-щастлива от двамата, защото получаваше почести и реализация в любимите си занимания. Теййо обаче не съжаляваше за нищо. Той бе загубил своя свят, но продължил да се уповава на единствено благородното в живота.

---

[1] Тъмно вулканично стъкло. — Б.ред. ↑

[2] Тоест въплъщения (лат.). — Б.пр. ↑

[3] В случая — таен ръководител на разузнавателна служба. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.